

MAGYARI

4 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
Disztér 1-2. BUDAPEST

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 69 (1783) Oradea, 1938. marc. 27

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

Elkészült az 1938/39 évi állami költségvetés tervezete

**A végösszege háromezerkétszáznyolcvanhét millióval lesz
több a tavalyinál. — Váratlan hivatali felülvizsgálatokat
tartanak a miniszterek áprilisban**

Bucuresti. Saját tud. Annak megállapítására, hogy a központból kiadott rendelkezéseket hogyan tartják be az országban, a kormány elhatározta, hogy a miniszterek váratlan felülvizsgálásokat fognak végezni az ország egész területén. Ezek a miniszteri látogatások egész április hónapban tartani fognak.

RÖVIDESEN MINISZTERTANÁCS ELÉ KERÜL A KÖLTSÉGVETÉSI TERVEZET.

Bucuresti. Saját tud. *Mircea Cancicov* pénzügyminiszter elkészítette az 1938—39. évi költségvetést, amelyet a legközelebbi minisztertanácsnak be fog nyújtani.

A költségvetési törvénytervezet indokolása rámutat arra, hogy a jelenlegi helyzetre való tekintettel az új költségvetés végösszegét 3,287.000.000 lejfel növelni kell, a jelenleg folyó költségvetés végösszegéhez képest. Ez összegnek körülbelül fele a köztisztviselők fizetésének javítására megy. 320 milliót juttatnak a földművelésügyi és szövetkezeti minisztériumnak, ahol bizonyos újjászervezési munkálatok teszik ezt szükségessé. Azonkívül nagy összegeket biztosít az új költségvetés a honvédelemnek, amely a jelen költségvetés felelősein kívül jelentős többletet kap a jelen költségvetés előirányzataihoz képest.

Ez a költségvetési többlet, amelyet —

mondja a pénzügyminiszter — magasabb szempontok indokolnak, az adózási rendszer módosítását teszik szükségessé. Az egyenes adókat két százalékkal növelik, a forgalmi adókat egy százalékkal.

Ami pedig a tisztviselők fizetésének növelését illeti, különös tekintettel lesz a kormány a 4000 leien aluli fizetésekre. Megsegítést kap a nyugdíjpénztár is.

EGY ROMÁN KÖZIRÓ CIKKE A DUNAI HELYZETRŐL.

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul“ mai számában *Pamfil Seicariu* foglalkozik Németország dunai hadiflottájának kérdésével és sorbaveszi a dunamenti államokat és vizsgálja, mely állam miatt válhatott a német dunai flotta oly sürgős létesítése szükségessé? Végül arra a megállapításra jut, hogy Románia is a Führer politikai célkitűzése köré tartozik, különösen a petróleum és a Duna-torkolat miatt, amit egyébként a bufteai bédiktátum is bizonyít.

Végül hangsúlyozza a cikkíró a román hadsereg megerősítésének szükségességét, mert ez az egyetlen, amit Németország becsül s Németország mindig olyan ország felé érez barátságot, ahol erős hadsereg van.

Göring porosz miniszter- elnök Ausztriában

Bécsben többszázezer ünneplő tömeg fogadta

Bécsből jelentik: *Göring* porosz miniszterelnök pénteken megérkezett a felsőausztriai Welsbe. A határon *Glaise-Horsteanu* üdvözölte, továbbá megjelentek fogadtatására az osztrák országos kormány képviselői és az ausztriai nemzeti szocialista párt vezetői. Igen sok repülő is várta a porosz miniszterelnököt. Wels közelében van ugyanis Ausztria egyik legnagyobb repülőtere, ahol igen sok német és volt osztrák repülő állomások. *Göring* megérkezése után látogatást tett nővérénél, aki *Hueber* igazságügyminiszter felesége. Később ellátogatott a leondingi temetőbe és koszorút helyezett *Hitler* szüleinek sírjára. Megtekintette a Vezér szülőházát, majd a lakosság óriási lelkesedése között tovább indult Linzbe. Itt a városháza erkélyéről rövid beszédet intézett a lakossághoz, majd a „Franz Schubert“ gőzösre szállt és elindult Bécs felé.

Bécsből jelentik: *Göring* szombat délben 12 órakor bevonult Bécsbe. Fogadtatása a

Reichsbrückenél volt és százczrek álltak sorfalat. Szombat este *Göring* az északkeleti pályaudvar csarnokában beszédet mondott.

A BIRODALMI KORMÁNY BETILTOTTA A NÉMET POGANYOK STUTTGARTI LAPJÁT.

Stuttgartból jelentik: A német birodalmi kormány betiltotta a Stuttgartban megjelenő „Durchbuch“ című német pogányirányu lapot. A betiltás indokolása szerint a lap olyan formában foglalkozott vallási kérdésekkel, mely ellenkezik a népközönség elvével és azzal a tisztelettel, amelyet mások vallásos meggyőződése megkövetel.

EGYIK KARINTHIAI VÁROS VISSZAVONTA OTTÓ FÖHERCEGTŐL A DISZPOLGÁRSÁGOT.

Bécsből jelentik: Villach karintiai város vezetősége *Otto* főherceget megfosztotta diszpolgárságától, a főherceg legutóbbi Anschluss-ellenes nyilatkozata miatt.

Az esernyő titka

(S. I.) — Nemrégiben könyv jelent meg arról, hogy a háboru előtt mily nagy arányu volt a nemzetközi áruforgalom. A könyv azokat a régi liberalista idöket siratja, amikor egyesegyedül a nyereség döntötte el, hogy a portéka mikor és merre indult el nemzetközi útjára.

Hány féle alkatrészből állt — teszi fel az író a kérdést — békeidöben például egy német esernyő?

A kérdésre pedig ekképen válaszol maga:

„A hot anyaga a délamerikai Venezuelából került a hamburgi gyárba, mely azt Japánból hozott lakkal fényesítette. Elefáncsont fogantyújához brémai hajó hozta Afrikából az anyagot. A nyelet díszítő ezüstgyűrűt pforzheini gyár készítette olyan braziliai ezüsből, melyet harzi kohó olvasztott. A hot végén levő kupakhoz a sárgarezet portugál hajó hozta Mexikóból és azt perui vörösrézrel ötvözték. E kupakhoz a szögek svéd bányából szállított vasból származtak és azt saar-vidéki gyár öntötte. A mozgatható ernyődisztk olyan grönlandi bálnából készült az angliai Manchesterben, melyet skót halászok ejtettek el és Londonba vitték piacra. A váza feszített selyem Kínából került a chemnitz-i gyárba, mely a selyen közé szót pamutot bredford-i gyárból vette, ahová az a virginiai pamutültetvényekből került és brémai cég hozta forgalomba. Az anilin festéket, amivel a selymet megfestették, köchsti vegyészeti gyár állította elő, olyan anyagokból, melyeket Indiából és Egyiptomból szerzett be egy berlini cég s e festékek a kátrányanyagot szicíliai árúból ruhr-vidéki gyár préselte és égette. Az ernyő gumi-gyűrűje pedig úgy jött létre, hogy a nyugat-ázsiai gyarmaton szerzett nyersgumit holland hajó szállította a rotterdami gyárba, mely azt feldolgozta és hogy tartós legyen, olyan kenderanyaggal tömitette, mely a csendesóceáni Manillában termett, onnan pedig amerikai hajó hozta azt az antwerpeni kikötőben belga piacra...“

Ámulunk és bámulunk ezeknek olvastán, hogy mennyit tudott az ilyen háboru-előtti egyszerű esernyő. Nem kevésbbé bámulunk pedig azon, milyen nagy tudósok vannak, milyen igazi polihisztorok a háboru-utáni liberalista közgazdasági írók között, kik semmiképen sem tudnak belenyugodni a népi nemzetgazdaság gondolatába.

Az ilyen felsorolás — és mennyi ilyen jelenik meg mostanában — szétzúv minden ellenkező véleményt. A jámbor olvasó arra nem is gondolhat ekkora tudományossággal szemben, hogy a régi szabad és korlátlan nemzetközi áruforgalomnak nemcsak japáni lakk és kínai selyem volt a tárgya, hanem például — és elsősorban — gabona.

Azok a gabonaneműek, melyeket hatalmas gépekkel, rebszolgasorban tartott munkásokkal, zabolátlan rablógazdasággal arattak vállalkozó tőkésék a délamerikai és egyéb tengerentuli televény, szüzi síkságokon hajókra rektak, elhozták Európába s különböző tőzsei műveletek után elértek azt, hogy az európai város lakosa ugyan semmivel sem élt olcsóbban, az európai földmives azonban ősi kistelkén egyre nagyobb szegénységbe, egyre több adósságba süllyedt. Arról egyetlen szó sincs ezekben a tudós, adatoktól csillogó könyvekben, hogy a korlátlan és zabolátlan üzérkedésnek ez a világalma, mily nagy bajokat okozott számos

európai országban, hány nemzeti társadalmat ingatott meg alapjában, a földműves rétegében s milyen felesleges és káros kufárkodó, üzérkedő, a világon ide-oda bolyongó, gyökérrelent rétegeket ültetett itt is, ott is a csendesen és békésen dolgozó népek nyakába.

A fahéjat, a szegfűszeget, a vaniliát, a kávét, a gyapotot, különleges érceket és anyagokat ma is azokból az országokból hoznak be, ahol azok teremnek. Miért kellene azonban buzát és kukoricát Braziliából vagy Argentínából hozni olyan országokba, ahol ezeknek a termeléséből nagy néprétegek éltek, ezeknek a néprétegeknek rendes megélhetésétől pedig az egész ország boldogulása, kulturális és gazdasági előbbrejutása függött? Erre nem szoktak választ adni ezek a nagy műveltségű szakírók, kik úgy forgolódnak a kontinensek és óceánok világában, mint mi a cluji piacon a hagyma-hegyek és pityóka-halmok között.

Ezek a gondolat-menetek rendszerint az ilyen tudós, egyben pedig mulatságos esernyő-históriák kezdődnek, majd pedig Manillán és a chillei partvidéken keresztül eljutnak oda, hogy például a mi ardeali tájainkon is káros törekvés a szövetkezeti gazdálkodás, minden olyan igyekezet, mely a nemzeti önellátással akarja alátámasztani a roskadozó magyar társadalmi szerkezetet, az egyedül üdvözítő a korlátlan forgalom, melynek semmiféle orkölcsi vagy nemzeti szempont nem állít gátat, hanem egyedül a haszon irányít, természetesen annak a haszna, aki ezt az üzérkedő mesterséget űzi. Nem tesz semmit az sem, ha ez a kufár réteg egyesegyedül a maga érdekeit nézi és sem közvetve, sem közvetlenül nem ad vissza semmit annak a népnek, amelyből a hasznot húzza. Fő a forgalom, a minél bonyolultabb, minél hosszabb kereskedelmi lánc, melynek minden szemé ujjabb kereseti lehetőségeket nyújt a szemeknek, s egészen mellékes, hogy a nagy jólét és fényezés alatt, melyet az üzérkedés e rendszere e rétegnek biztosít, széles tömegek sötét nyomora lapul, mint a napfényes lakás alatt a hideg, dohos pince.

Az eféle csodálatos esernyőknek ez az igazi titka.

Kanada nem vesz részt Anglia háborús bonyodalmaiban

Ottavából jelentik: Mackensie kanadai hadügyminiszter a kanadai költségvetés betérjesz-

lése alkalmával a következőket mondotta:

— Kanada fegyverkezési politikája azt a célt szolgálja, hogy fenntartsa az ország semlegességét, megvédje a kanadai partokat és kereskedelmi utakat. Semmiféle háborús kötelezettséget nem hajlandó magára vállalni, különösen nem ismeri el, hogy Anglia esetleges háborús bonyodalmai Kanadára nézve is háborút jelentenek. Eppen így nem hajlandó arra sem, hogy minden mérlegelés nélkül csatlakozzék valamilyen népszövetségi szankciókhoz.

Gyomor bajok, bélmegbetegedések, vese-, máj-, epegyörcsök

ellen a legjobban bevált gyógyszer az Amerikában felfedezett gyógynövényekből készült világ-hírű

GASTRO D.

melyet úgy a belföldi, mint a külföldi szakorvosok legelőször ajánlanak.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A messziről jött ember

Pesó kétikében is járt Szófiában és mind a két eszer államköltségen. Ugy történt a dolog, hogy a hallgatót megharapta egy veszettkutya. Így került a fővárosba először. Másodszor talán azért jutott el oda, hogy bebizonyítsa a közmondás igazságát, mely szerint, ha rosszkor utat a kutya magára tereli a farkasok figyelmét.

Egészségesen jött haza első útjáról, s amint szállt a vonatról, nem sietett haza, hogy kieszássa gyermekének a vásárlását, betért előbb Hadzsi Iván apó kocsmájába.

Leült és itótkát rendelt. A kocsmáros elébe tette a pálinkás meszelyt és megrántotta a kabátja ujját:

— Mesélj valamit az utadról, de csak modjával, fiam. Jól esik egy kis ujságot hallani.

Pesó benyalkalta a meszely tartalmát.

— Hát hol kezdjem, öreg? Ugy rajzik fejemben a sok mondanivaló, akár méhek a kaptárban. Tudod, elsőbbit is az tűnt fel nekem, hogy milyen töméntelen nép nyüzög a vasuton. Igazi hangyaboly! Mi az ördögnek utaznak annyit ide-oda? De hát nem merem kérdezősködni, nehogy ostobának tartsanak. Hazagyüvet megszólít az egyik:

„Honnét jön, kend?”

„A fővárosból”, feleltem.

„Milyen dologban járt ott?”

„Szórakozni voltam.”

„Es gyakran szokott bejárni?”

„Hát elég sűrűn.”

— Hej, öreg, pedig ha az a nyavalyás kutya még nem harap, mit gondolsz, betettem volna csak egyszer is a lábomat oda?

Iván apó közbeszólt:

— Hát mi ujság van ott? Nagy-e város, mi? Hát a miniszterek mit csinálnak?

— Ejnye, hát mit csinálnak?! Szántani, vetni nem járnak. Kaszálni se résziből kaszálnak, mert az adót egészből maguknak takarítják be. Csak sétálnak, autóznak.

— Alig hogy kiléptem az állomáshól, megállt egy pápaszemes ur. Bent ült egy autóban.

„Ülj bele, Pesó! Ingyen viszlek” — mondta.

— Beültem, aztán megkérdeztem, hogy kieszáda ökörvélem?

Itt az elbeszélő szája elé emelte a kezét:

— Miniszter volt!

— Jól van no, de honnét tudta a nevedet? — faggatta az öreg.

— En is azon csudálkozok még most is... Hát tudod beleültem. Hej, micsoda finom, puha ülés esik benne! Adja Isten, hogy öreg napjaidra te is beleülhess ilyen alkalmasfésséggel!

— Adj! Isten! Hát a cárunkat — Isten áldesse sokáig! — láttad-e? Már ugy gondolom, a fiatal cárt?

— Hát persze, ahogy láttam. Tegnapelőtt este találkoztam vele, aranyos oszmába járkált az aszfalton.

— Ugyan ne mondjad!

— De bizony, színaranyból volt a csizmája. Ide-oda járkált, mindenkiel lekezelt. Már messziről észrevettem és magyarázta a többinek, hogy ki vagyok, mi vagyok.

„Hát te?” — kérdezte tőlem.

„Hát csak elgyűttem” — feleltem.

„Tudod-e mit? Gyere be velem egy csésze kávéra” — kedveskedett a cár.

— Bementünk egy kávéházba és órákhozszat elbeszélgettünk, persze, hogy ittunk is közben. Egyszer csak homlokára koppint a cár:

„Hallod-e, van nálatok egy öreg néprelkelő, Hadzsi Ivánnak hívják. El-e még?”

„Életben van még és egészséges” — válaszoltam.

„Ugy-e” — folytatta a cár — „vitéz egy ember? Hát tud meg, Pesó, hogy a szerb háboru idején ez az ember, mint valami bivaly, egymaga húzott fel egy ágyut a szlivnicai halmokra. Ezzel az ágyúval löttük tönkre Szerbiát.”

— Lehetetlen!... — ugrott fel Iván apó. — Hazudsz, te disznó!

Pesó megsértődött:

— Megesküdjök rá, Iván apó!

— Sose esküdjél, fiam! Elhiszem, mert csakugyan lehetetlen, hogy éppen a cár ne hallott volna az én hőstettemről. Hát ezért a jó hírért kijár még egy dupla adag. Nesze!

Esteledni kezdett. Falusiak szállingóztak a kocsmába, körülfigták hőstünket és kérdezték, ő meg mindenre megfelelt, csak ugy rázta kisujjából az érdekesnél-érdekesebb híreket, történeteket.

Az atyafiak nagyokat csudálkoztak, sűrűn csóválták a fejüket és csak a felét hitték el an-

nak, amit hallottak, de az is elég volt arra, hogy lázba hozza őket.

Hajnaltól karavánzámra állt a sok ezeker Iván apó kocsmája előtt. Aki csak arrafelé hajtott, kifogta őket és beült az ivóba, hogy meghallgassa a messziről jött embert.

Pesó belemeledgett, feltárt ingujjal, az asztalt csapkodva magyarázta, hogy mi mindent látott, hallott.

Valaki közbekiáltott:

— Ez mind semmise, halottunk mi különb ujságot is. A mult éjjel betörték hármán egy szófia bankba. Az egyik lefogta a rendőrt és kendőt dugott a szájába, ezalatt a másik kettő feltörték a kasszát.

Pesó felugrott:

— En is köztük voltam!

— Hazudsz! — támadtak rá többen is.

— Verjen meg az Isten, hogyha nem beszélék igazat! — folytatta Pesó emelkedett hangon. — Ugy történt, hogy tegnap este, amint ballagtam kifelé az állomásra, egy sikátorban két fickó gyűjt velem szembe. Megállítottak: „Eppen rád volna szükségünk” — mondja az egyik. „Pompás dologra készülünk. Csak annyit lesz a dolgod, hogy ezt a kendőt a rendőr szájába dugod, azután jól lefogod a kezét-lábát. Utána majd megosztunk.” Nem akartam vállalni, de addig-addig beszéltek, hogy végül is levettek a lábamról és elindultam velük. Hát én fogtam le a rendőrt!...

— Hát aztán mi lett a pénzzel? — kérdezte valaki.

— Miféle pénzzel? Hej, barátom, nem volt abban a kasszában egy lyukas hatos se. Óriási a szegénység mindenfelé, koldus egy ország ez.

Csak másnap éjjelre került haza Pesó. Ugy aludt, mint a bunda, amikor hajnalban két csendőr kopogtatott a kapun. Felesége fogadta őket.

— Itthon van Pesó? — kérdezték.

— Itthon hát. Miért kerestek?

— Viesszük Szófiába, tegnapelőtt kirabolta a bankot.

Előhalott volt szegény Pesó, amint hátrakötött kézzel hajtották a vasut felé. Hazaengedték ugyan egy hét múlva, de annyira magabazárkózott lett ekkorra, hogy Iván apóék harapófogóval sem tudták kieszálni belőle csak egy szót is.

Rolgárból fordította: Vászárhelyi Pál

Chamberlain angol miniszterelnök parlamenti győzelme után

Az alsóház közfelkiáltással szavazott bizalmat annak a békepolitikának, hogy Anglia másokért előre nem vállalt új fegyveres kötelezettséget. — A külföld is megnyugszik Anglia állásfoglalásában

Londonból jelentik: Csütörtök este elhangzott az angol alsóházban Chamberlain miniszterelnök világszerte nagy érdeklődéssel várt beszéde. Ebben Chamberlain hangoztatta Anglia erős elszántságát arra, hogy vállalt kötelezettségeit teljesítse és szabad elhatározásának fenntartása mellett esetleg más, szükségesnek tartott esetekben is katonai erejével szerezzen érvényt elveinek. Nem hajlandó azonban az eddigieken túlmenő, újabb kötelezettségeket vállalni. Csehszlovákiára vonatkozólag kijelentette, hogy az angol kormány nem adhatja meg a javasolt előzetes biztosítékokat egy esetleges német támadással szemben. Leszögezte azt az álláspontját, hogy a világbéke két alappilléren nyugszik.

Ezek: 1. hogy a nemzetközi ellentétek békés úton, nem pedig erőszakos módszerekkel intézendők el.

2. A békés elintézésnek igazságon kell alapulnia, hogy tartós lehessen.

Spanyolország tekintetében Chamberlain kijelentette, hogy Anglia kitart a benemavatózás politikájában. Olaszországról szólva hangoztatta, hogy az angol-olasz tárgyalások kielégítő mederben folynak s hogy Olaszország elfogadta az önkéntes elszállítására vonatkozó angol tervet. Megemlítette, mint fontos körülményt, hogy Olaszország újólag kijelentette, miszerint nincsenek sem területi, sem politikai, vagy gazdasági céljai sem Spanyolországban, sem a Baleári-szigeteken.

Az alsóház további vitája során az is szóba került, hogy egy Csehszlovákiáért vállalandó biztosíték további közép-európai ügyekbe való biztosítéknyújtást is maga után vonna. Erre az az igen érdekes jelenet történt, hogy úgy Churchill, mint Attlee és a többi ellenzéki szónok fölhangyott a további vitával és az egész ház közfelkiáltással bizalmat szavazott Chamberlainnek.

A külföldi lapok élénken foglalkoznak Chamberlain beszédével.

A német külügyminisztérium lapja, a *Deutsche Diplomatisch-Politische Correspondenz* a következőket írja:

Chamberlain arra törekedett, hogy a dolgokat nyugalommal bírálja el és azokat magas órhelyről nézze. Beszéde semmi újat nem hozott. Mindenki helyeselheti azt a kijelentést, mellyel Chamberlain elhárította az automatikus kötelezettség gondolatát. Helyes az a kijelentés is, hogy minden tartós elrendezésnek az igazságon kell nyugodnia. Ezt a felfogást Németországban tökéletesen megértik és helyeslik és mindenkinek az a kívánsága, hogy az igazságosság a nemzetközi politika mértékzsinórja legyen. Ebből következik az a felismerés is, hogy a szudéta-német ügyet garancia-nyilatkozatokkal nem lehet megoldani, csak súlyosbíttani. Kár, hogy Chamberlain ezt a kérdést csak az angol elhatározási szabadság fenntartásának szemszögéből nézte. Angliában még nem vet-

ték észre a szudéta-német kérdés mélyebben gyökerező okait és így nem találták meg a helyes állásfoglalást.

LONDON VISSZATÉRT A HAGYOMÁNYOS EGYENSÚLY-POLITIKÁHOZ.

A francia lapok vegyes érzelmekkel fogadják a beszédet. Az *Epoque* szerint a nyilatkozat meggondolásra készíti azokat, akik támadó szándékkal foglalkoznak. London visszatért a hagyományos egyensúly-politikához. Az *Echo*

Csehszlovákia is megelégedett. A cseh kormány kész meg-egyeződést létesíteni a német népkisebbséggel

A cseh sajtó kedvezően fogadta Chamberlain kijelentéseit. Valamennyi prágai kormánylap úgy magyarázza a beszédet, hogy abban a népszövetségi kötelezettség vállalása benne van s a Népszövetség révén Csehszlovákia és Európa biztonsága is remélhető. Amellett a cseh lapok kedvezően fogadták Chamberlainnek azokat a kijelentéseit, melyekkel felajánlotta jószolgálatát a csehszlovákiai népkisebbségek ügyének a rendezésére. A *Prager Tagblatt* hangoztatja, hogy a cseh kormány kész megegyeződést létesíteni az ellenzéki német kisebbséggel. A cseh távirati iroda szerint prágai kormánykörök megelégedéssel fogadták Chamberlain beszédének Csehszlovákiára vonatkozó részét. Ugy vélik, hogy Chamberlain helyesnek ismer-

Fogaival együtt elveszti ifjúságát is.

Fogatlan ember — öreg ember. Élete végéig megtarthatja fogait, ha rendszeresen használ Chlorodont fogkrémet. A Chlorodont jótékony hatása, megtisztítja fogait mindennemű ételmaradéktól és baktériumtól. Hymódon fogai nemcsak egészségesek, hanem vakítóan fehérek is maradnak. Ezért: első gondolata legyen reggel, felkeléskor és az utolsó este, lefekvés előtt

Chlorodont fogpaszta

de Paris szerint Chamberlain kijelentései megnyugtatták azokat, akik azt hitték, hogy Anglia kizárólag a rajnai határ védelmében hajlandó fegyvert fogni. A *Matin* szerint a beszéd senkiben sem keltett csalódást, csak azokban, akik spanyolországi beavatkozásra törték a fejüket. A *Populaire* általában helyesli a beszédet, kivéve azt a részt, amely a spanyol kérdéssel foglalkozik.

te el azokat a kormányelveket, amelyek Prágát a kisebbségi kérdések megoldásában vezetik.

AZ OLASZ POLITIKAI KÖRÖK HELYESLIK A SZOVJET-JAVASLAT VISSZAUTASÍTÁSÁT.

Olasz politikai körök szintén megelégedéssel fogadják a beszédet, különösen annak azt a részét, mely az angol-olasz megbeszélésekről szól és helyeslik azt is, hogy Anglia nem hajlandó kötelezettséget vállalni Csehszlovákia érdekében. Helyeslik a lapok, hogy Chamberlain visszautasította a szovjet javaslatot, valamint azt, hogy Spanyolország tekintetében kitart a benemavatózás politikájában. Mindez azt bizonyítja — állapítják meg, — hogy Chamberlain politikája realitásokból indul ki.

Hülsés betegségek-

nél, rheuma, köszvény és idegfájdalmaknál a Togal-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togal nagymértékben húgysavoldó és bakteriumölő, a baji közvetlenül gyökerében támadja meg! Több mint 7000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Kérjen kifejezetten Togal-t, nincs ennél jobb. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

Általános rendelkezések a „Fák napja“-nak megünneplésére

A fák napja az összes országörök munkanapja. Ezen a napon ugyanazt az ünnepi műsort bonnyolítják le a falvakban és városokban A Légiók által kijelölt nap április 2-ika, szombat vagy április 9-ike szombat, amikor a nemzeti nevelésügyi minisztérium rendelkezései folytán az iskolákban az előadások szünetelnek.

Napiprogram:

A leányokat és fiukat három csoportba osztják. Az első csoport tagjai a faültetésre kijelölt városok kivül eső helyre rándulnak ki. A helyet úgy választják meg, hogy a faültetési munkálato-

kat a következő években folytatni is lehessen s egy Országör Erdőt ültessenek. A munkálatokat az országör központi vezetőségnek előírásai alapján végzik.

A második csoport a tantestület felének vezetése mellett az illető iskola udvarán, hasonló ünnepélyes külsőségek mellett gyümölcsfákat ültet. A harmadik csoport tagjai a helyi hatóságok véleményezése alapján az utak szélén, a templom, temető és közparkok környékén végzi az ültetési munkálatokat.

Ugyanígy ünneplik meg a fővárosban is az országörök a Fák Napját, amelyen 1200 fiu és 600 leány vesz részt.

Zarándokvonat — a nemzetközi — Budapestre

Utlevel nélkül! május 24-től 29-ig. :: Jelentkezni lehet minden plébánián. :: Jelentkezési határidő április 10. Utlevel nélkül!

Utlevel nélkül!

JO HIR

azok számára
akik
LÁBFÁJÁSBAN
SZE NVEDNEK

Ez az oxigénnel tömnyített fürdő azonnal megszünteti a fájdalmakat, felpuhítja a tyukszemeket, amelyeket így gyökerestől kiemelhet.

Nagyon egyszerű az eljárás. Egymeglelábfürdőbetegyenegymaréknyi Saltrates Rodell-t. Több millió oxigén buborék szabadul fel. Aztassa be lábait ebbe a vitalizált fürdőbe. Határozottan érezni fogja, amint az oxigén behatol a pórusok mélyébe és a — hat világhírű gyógyforrásból összeállított — gyógysók jótékony hatása, megkezdődik. Szegény elkinzott, beteg lábai ismét egészségesek lesznek. Azonnali kimondhatatlan megkönnyebbülést érez! A fájdalmak megszűnnek, a dagasztatok, gyulladások eltűnnek. Új cipőt húzhat és egész napon át kényelmesen járhat. Vásároljon még ma a legközelebbi gyógyszer-tárban vagy drogeriában egy csomag Saltrates Rodell-t. Árja tekintetlen.

Kétszázalékos illetéket róttak ki a vasúti jegyekre

Bucuresti. A hivatalos lap március 24-iki 69-iki számában rendelet jelent meg, amely felhatalmazza a C. F. R.-t, hogy szállodák építésére és fenntartására 105 millió lei rendkívüli hitelt vegyen igénybe, a turisztika fejlesztése érdekében.

Ezt a hitelt olyképpen fedezik, hogy a vasúti jegyekre 2 százalékos külön illetéket vetnek ki.

Az új illetéket április elsejétől fogják szedni a vasúti jegypénztárak.

Elkészült Cluj város költségvetése

A költségvetés a belügyminiszteri rendelkezéshez híven a legnagyobb fokú takarékosság szellemében készült

Cluj. Saját tud. Cluj város pénzügyi osztálya most készült el a város 1938-39. évi költségvetésének összeállításával. A költségvetés a belügyminiszteri rendelkezéshez híven a legnagyobb fokú takarékosság szellemében készült. A tavalyi 165.191.108 leies előirányzattal szemben az új költségvetést 161.994.850 leiben irányozták elő. Tehát a költségvetés végösszege több mint 13 millióval csökken az előző évi költségvetéssel szemben.

Az új költségvetési évben a pénzügyi osztály különböző adókból a városi illetékekből 91.620.931 leit akar bevételezni, a rendkívüli iránzatban pedig 3.203.000 leit. A vágóhid, strandfürdő, gázgyár, erdészet és utak jövedelmét 57.170.919 leiben jegyezték elő. A kiadási tételben a személyzeti és dologi előirányzat 83.745.740 leiben, a rendkívüli kiadási tétel pedig 7.540.000 leiben van előjegyezve, míg az üzemek kiadása 60.709.110 leivel szerepel.

A pénzügyi bizottság rövidesen dr Filipescu Richard polgármester elé juttatja a költségvetést, majd felterjesztik jóváhagyásra a belügyminiszteriumba.

szilárd szentimentális

A timisoarai piaristák százötvenéves jubileumi ünnepségei

Cassulo András apostoli nuncius és Cisar Sándor bucuresti érsek meglehangú üdvözlőlevele a jubiléó rendezéséhez

Timisoara. Saját tud. Pénteken, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján megkezdődött a piaristák háromnapos jubileumi ünnepsége. Tudvalevően most van százötven éve annak, hogy a piaristák Sfantá-Anáról a Banatba helyezve, Timisoarán telepedtek le és másfél évszázad óta itt működnek. Mindazok, akik ismerik ennek a másfél évszázados tevékenységnek roppant kulturális és vallásérkölcsei jelentőségét, s akik valaha tanítványaik voltak a piaristáknak, nagy örömmel fogadták a jubileumi ünnepség megrendezését. Az ünnepség javarészt a piarista templomban megy végbe. A jubileum alkalmával Timisoarára érkezett Biró Vencel dr. romániai rendfőnök és Csukovits Sándor nyugalmazott sighetli házfőnök — aki annakidején évtizedekig működött a Banatban s nyugállományban is itt készült letelepedni.

Pénteken reggel Kayser Lajos prelátnak, nagyprépost — a piarista főgimnázium püspöki biztosa, mondott díszes segédlettel főpapi nagymiséjét. Az intézet diák-énekkara a nagymisé alatt Braun Dezső tanár, székesegyházi karnagy vezetésével Filke D-dur miséjéből adott elő részleteket. A mise után Kayser prelátnak a diákok Mára Kongregációjának tizenöt új tagját avatta fel és méltatta a rend százötvenéves timisoarai jubileumát.

Ezt a megtartották a főgimnáziumi énekkar első egyházzenei hangversenyét Braun Dezső karnagy vezetésével. A verseny a királyhimnuszszal vette kezdetét. Oltárbeszédet P. Tóth Lajos főgimnáziumi igazgató mondott:

— A templomhoz vezető előcsarnok padlózatán három évszám látható, mondotta. 1750., amikor a Bibich-házaspár kegyes adományával megvetette a piaristagimnázium és rendház alapját, 1788, amikor a piaristákat Timisoarára helyezték és 1909, amikor mai nagyszabású épületeikbe költöztek. Viisszapillantást vetett a százötvenéves működésre s az alapítókról a kegyelet megleg hangján mondott fohászt a Mindenhatóhoz.

A templom bejáratát örökzöld girland díszíti; a templomban hatalmas reflektorokat szereltek fel és ideiglenesen orgonát is, a nagy modern orgona helyett, amelyet a jubileum alkalmából építettek s amely még nem érkezett meg Németországból.

Egyébként a délelőtti során, a déli órákig szentségimádás volt s így lesz ez a következő két napon is.

Az ünnepség főrése vasárnap lesz. Eddig is, mindenfelől üdvözlő iratok tömegével kerestek fel a timisoarai piaristákat.

Cassulo András leontopolisi érsek, apostoli nuncius Bucurestiből latinnyelvű üdvözlőlevelet intézett a piaristákhoz. A főgimnázium igazgatójának küldött átiratában ezeket írja:

— Főtisztelendő Atya! Meghívódból ér-

tesültem, hogy a kegyes iskolák atyái, akik százötven éve működnek a Banatban, a közeli napokban jubileumot ünnepelnek. Örömmre szolgál ez s nektek mindannyiőtoknak szívem mélyéből küldöm szerenesektivánataimat, halál adva az Ur Jezusnak, hogy az éveknél bizony nem rövid során nektek kegyelmeit adta. S hogy ez a hosszú idő így eltelt, új reményeket és terveket kelthet bennetek: hogy atyánknak Kalazanti Szent József szellemében s az ő példáján buzdulva új és még bőségesebb gyümölcsöket hozhassatok.

Cisar Sándor bucuresti érsek sajátkezű románnyelvű levélben kereste meg a piarista főgimnázium igazgatóját:

— Örömmel értesültem a piarista atyáknak a Banatba való letelepedésének százötven éves évfordulója alkalmából rendezett szép ünnepségről. Különös örömmel telik benne, hogy ezen a nagy napon én is az üdvözlők sorában lehetek és hogy a rendnek az Ég oltalmát kívánjam, előhadást és nagy eredményeket az ifjúság nevelésében. Hogy a rend tagjai ezáltal nyerjék meg a szülők teljes bizalmát, a tanulók pedig alapos ismereteket szerezzenek, érengesek legyenek és jellemes emberekké váljanak — megőrizvén a piarista liceum iránti mélyeseg hálát az atyái nevelésért, amelyet abban kaptak. Adja a Jóisten, hogy ez a liceum mindig világitó fátyla legyen, a piarista atyák pedig az ifjúság lelkebe átültetni tudják a műveltség iránti szeretetet s a törekvést nagyszerű ideálok felé. Hogy ezek férfiakká válván, tisztelettel legyenek egyház és állam iránt, ezek öröme legyenek — ilyen kulturális és morális jótéteményekért dolgozhatni a legnagyobb büszkeség. Fogadd sok-sok évre szóló jókívánságaimmal üdvözlőlevelet és áldásomat.

ALEXANDRU TH. CISAR,
bucuresti érsek és a romániai római katolikusok metropolitája.

Igen meleg, elismerő sorokat küldött a szomszédváros, Arad, római katolikus főgimnáziuma. Fischer Aladár igazgató hangsúlyozza ezekben, hogy az a másfél század, amelyet a piaristák Timisoarán töltöttek, a városnak és vidékének mindvégig első iskoláját szolgálták. S ez így is lesz, amíg vallás, hithűség, jellem és tudás ideálok lesznek. Méltatja a piaristákat, akik Kalazanti Szent József szellemétől áthatva szünet nélkül az ifjúságnak szentelik magukat s az aradi főgimnázium nevében kívánja, hogy még sok százezer ember kerüljön ki a piaristák keze alól, aki büszkén fogja vallani: én is a piaristák növendéke voltam!...

Az új telefonkönyvben

a régi előfizetők névsora készen van.

Ha igyekeznek, még

néhány napig alkalma van Önnek, hogy az automata telefonra előfizesen es ezá tal

Ön is szerepelni fog

az új telefonkönyvben. A jelentkezéseket április 3-án végleg lezárják.

Feljegyzések

Csehül állani a magyar beszédben emberemlékezet óta annyit jelent, hogy bajban lenni. Nem tudjuk, hogy ez a közmondás mikor és miből született meg, mert a csehek ugyancsak emberemlékezet óta mindig és mindenben jobban állottak, mint a magyarok. Akármilyen hírek is keringenek ma róluk a világsajtóban, ma sem állanak ők rosszul. Csehül az a politika áll, melyet husz év óta követnek. Az a politika, mellyel egész multjukat meztagadták.

A régi osztrák-magyar monarchiában nem volt egyetlen nép sem, mely annyi szívóssággal követelte volna magának az önrendelkezési jogot, mint a csehek. A történelmi Csehország területén a csehek az akkori osztrák állami rendben teljes és korlátlan kulturális szabadságnak örvendeztek. Ebben a tartományban a tisztviselői állásokat szigorúan a nemzetiségi arányszám szerint osztották fel. Ez azonban még nem minden: minden közigazgatási, bírósági vagy egyéb tisztviselőnek tökéletesen kellett tudnia mindakét országos nyelven, akármilyen vidéken szolgált is. Ennek a szigorú törvénynek aztán furcsa következményei lettek. Mivelhogy a németek közül távolról sem tudtak annyian tökéletesen csehül, mint a csehek németül, a német állásokra egyszerűen nem volt elég pályázó, aki a feltételeknek meg tudott felelni. Miután pedig az állásokat nem hagyhatták üresen, míg kellő számú német megtanul csehül, ezekre az állásokra is cseheknek neveztek ki. Így a legutolsó időben a bírói karban a csehek hatvan állással lépték túl azt a kontingenst, mit a törvény nekik biztosított. Ne felejtjük el, mindez régen volt, abban az időben, amikor a csehek elnyomottaknak érezték magukat.

Ez a teljes kulturális és közigazgatási egyenlőség azonban nem elégitette ki a csehek. Önrendelkezési jogot, nemzeti szuverenitást követeltek maguknak. Ezt meg is lehet érteni.

Hogy két, sőt három nép is békességben és eredményesen osztozkodhatik az állami hatalom legfőbb jogaiban, azt eléggé mutatja Svájc s ha erre azt válaszolná valaki, hogy a helvét szövetség hosszú történelmi fejlődés eredménye s így egykönnyen nem utánozható, ugy bizvást hivatkozhatunk Belgium példájára, ahol ez a fejlődés egészen friss szemünk előtt most megy végbe és a legjobb eredményeket igéri. Az igazság tehát az, hogy lehet.

A békekonferenciához a csehek, akiket akkor már hadviselő feleltek ismertek el a társult és szövetséges hatalmak, emlékiratokat intéztek, amelyekben jövődi államukat körvonalozták. A híressé vált III. ilyen emlékiratban azt mondják, hogy a nemzetiségek együttélését svájci mintára fogják megszervezni. Mindenki tudja, hogy ez nem történt meg.

E fejlődés után nem lehet csodálkozni azon, hogy a szudéta-németeket nem elégitte ki az a tisztviselői részesedés, amit a prágai kormányzat újabban — egyelőre elvben — elhatározott. Ők sem rosszabbak a cseheknél és nem követelhetnek ma kevesebbet, mint a „nemzetek háborúja” előtt a csehek a régi osztrák tartományban követeltek: részesedést az államhatalomban, önrendelkezési jogot nemzeti ügyekben.

Londonból azt jelentik, hogy Halifax lord törvénytervezeten dolgozik a csehországi nemzetiségi kérdés rendezésére. Egyszerűbb volna, ha ezt a törvényt a két nép együtt készítené el.

Csehül ez a következtelen politika áll s nem a cseh nép ügye. (SKIN).

A csehszlovákiai németek a népi egység útján

Henlein új törvényhozási és közigazgatási választásokat követel

Prágából jelentik: A szudéta-német párt vezetősége pénteken Henlein Konrád elnökle alatt ülést tartott, amelyen Henlein a következő kijelentéseket tette:

— A szudéta-német népi erő végleges egyesítése és egyetlen politikai akaratban való összefogása most már 1 millió 600 ezer német szavazót összpontosít egyetlen politikai cél érdekében és a párt a maga 81 parlamenti tagjával (55 képviselővel és 26 szenátorral) jelenleg Csehszlovákia legnagyobb pártja. A jövőben lehetetlen lesz visszaélni a németek jóakarátával abból a célból, hogy kitérjenek a nemzetiségi kérdés végleges megoldása elől és hogy továbbra is a cseh nemzeti állam érdekeit helyezik előtérbe. A szudéta-németek pártjában végbement egységesítés továbbá olyan kérdés, mely a cseh népet és cseh államot is érdekli, valamint azokat az európai hatalmakat is, amelyek érdekeik, vagy szerződéseik alapján érdeklődnek aziránt, ami Csehszlovákiában történik. Az erőszak és kényszer nélkül megteremtett

német népi egység olyan szerepet biztosít a pártnak a politikában, mely döntően kihat Csehszlovákia jövőbeli helyzetére. Az államvezetésnek mindezek felismerése alapján elsősorban az a feladata, hogy megváltoztassa eddigi politikáját.

Ezért követelni kell, hogy valamennyi törvényhozó és közigazgatási testület részére új választásokat írjanak ki. Erre a követelésre azért van szükség, hogy bebizonyítsák a cseh nép és az egész világ szeme előtt, hogy a szudéta-németek egyesítése az egész német népcsoport akaratából történt és ennek a népcsoportnak meg kell adni a lehetőséget, hogy szabad választáson, minden kétséget kizáróan megerősíthesse a mostani határozott döntéseket. Részletül szük-

ség van arra is, hogy az állam vezetői feladják azt a politikai rendszert, mely annyi nyomorúságot okozott a németeknek. Ennek a rendszernek el kell tűnnie, ha az állam akarja, hogy megtalálja belső békéjét.

A CSEHSZLOVÁKIAI NÉPKISEBBSÉGI PÁRTOK ÚJ CSOPORTOSULÁSAI

Prágából jelentik: A csehszlovákiai német keresztényszocialista párt a kormánykoalícióból való kilépését csütörtök este egyhangúlag elhatározta. A párt minisztertagja, Z a i c s e k beadta a miniszterségről való lemondását.

A csehszlovákiai német szociáldemokrata párt szombaton és vasárnap tartja meg országos értekezletét. A párt hangulata olyan, hogy a kormánykoalícióból való kilépését és az önálló ellenzéki uton haladást kívánja. E részről is várható, hogy a párt kormánybeli képviselője, dr C z e c h közegészségügyi miniszter lemond.

A Hlinka prelátus vezetése alatt álló Szlovák Néppárt Pozsonyban csütörtök este vezetőségi ülést tartott. A kiadott hivatalos közlemény elmondja, hogy a szlovenszkói magyar, német és ruthén népkisebbségi pártok a szlovenszkói önkormányzatért való együttes küzdelmüket felajánlották. A Szlovák Néppárt a felajánkozást örömmel elfogadta. Elhatározta, hogy az együttműködés megszervezése és a közös szlovák-magyar-német-ruthén arcvonal létesítése végett a kezdeményező lépéseket megteszi. A hivatalos közlemény még hangoztatja, hogy a többi népkisebbségek is a szlovákiai önkormányzat területén megkapják a saját népi jogukat, melyeket a békeszerződésen kívül Isten törvényei is biztosítanak. Az értekezleten Hlinka prelátus kifejtette, hogy a Szlovák Néppárt a bolsevizmus elleni küzdelmet vezérelvnek vallja, s hogy a szlovák nép nemzetiségileg nem vehető egynék a cseh néppel.

Utítársak

*

Ritkán egyjeletem szóba utítársaimmal, ha félnapokat utazom is. Beülök egy sarokba és élvezem, hogy zötyögtesse a vonat mulatságos zagyvasággá a gondolataimat. Aztán félfüllel figyelem, hogy mit tárgyalnak egymás között a többiek. Szeretlek mingyárt az elején elővenni egy magyar újságot, hadd lássák, miféle vagyok, nehogy akkor derüljön ki magyar voltom, mikor utítársaim.

— Azük családi körben érezven magukat, jól megmondják már a véleményüket... Egy kartársam, akinek szép magyar hangzású neve van, de ezzel szemben tökéletesen beszél románul, pont az ellenkező módszerrel utazik. Csak román lapokat visz magával és folyton cseveg, kotyog, sőt vitatkozik is, anélkül, hogy színt vallana. Meséli, hogy mikor elkészön egy-egy utítársától, akivel jól összemegledett s a bemutatkozáskor megmondja a nevét, a legnagyobb megütközéseket váltja ki.

- Ön magyar — kérdezik tőle.
- Igen.
- Miért nem mondta?
- Mert ön nem kérdezte.

Van aki bizalmatlanul néz rád ilyenkor, mintha legalább is indiszkrét titok-külesőt sejtene benne. Akad, aki megdicséri pompás román beszédéért, de még szűrűbben előfordul, hogy szemrehányásokat tesznek neki...

*

Hát én ilyesminek nem szeretem kiténni magam. Azért bölcsen hallgatok. Csak kivételesen ragad ki visszavonultságomból valami esemény, beszélgetés vagy megjegyzés. Azért egészen egyhangyak az utazásaim. Már valóságos úti kaland számba megy, ami nemrég történt velem. Egy ezredessel és egy őrnaggyal utaztam. Szolgálati dolgokról beszélgettek; nem érdekelték: bóbiskolni kezdtem. Egyszer csak jön a kalauz a jegyeket megnézni. Az ezredes keresi az övét, — egyszerű szolgálati jeggyel utazott s nem találja sehol. A kalauz vár egy darabig türelmesen, de minthogy a jegy csak nem kerül elő, inti, hogy kis idő múlva visszajön. Az ezredes pedig nekilát keresni a jegyét. Összes zsebeit kifordítja, tárcáját, pénzerszényét, bőrröndjét átvizsgálja, kutat az ülésen, a párnák alatt, a földön s fent a hátlékban — és nincs sehol. Az őrnagy is segítségére siet, tanácsokkal szolgál az egyre idegesebbé váló ezredesnek, hogy hol keresse a jegyet, maga is segít felforgatni a fülkét s nem mennek semmire se. A kalauz visszatér s utítársaim leírhatatlan bosszúságra a jegy még mindig nincs meg.

— Persze, — mondja az ezredes — könnyen elveszhetett. Egyszerű fehér papírdarab volt...

Erre felötöm a fejem bóbiskoltságomból, félálomban felnyúllok a mellettem levő ülés fölötti háló-részbe s egy fehér papírdarabkát veszek le.

- Nem ez az?
- De igen, — kap utána örömmel az ezredes... Hogy pillantotta meg?
- Tudom is én. Itt volt. Érthetetlen, hogy Önök nem vették észre.

Az ezredes nagyon hálás volt. Rögtön kinyitotta bőrröndjét és egy gyönyörű sárga-piros almát vett ki belőle.

— Tessék, — mondotta. — Kíváncsi alma. Maramuresi specialitás.

Különös lelki mozzanatnak éreztem. A komoly és kemény katonáembernek, a magasrangú tisztnek jól esett, hogy egyszerű sziveségi szolgálatommal, amivel nagy zavarából menttettem ki, valamivel, ami hirtelen eszébe jutott, egy szép fajalmával jutalmazhatta meg...

*

A katonák általában kellemes utítársak. S nem is elfogultak. Egy százados utítársam akkor lettem közvetlen és beszédes, mikor észrevette, hogy magyar vagyok. Magaszóval nyilatkozott a magyar úri életéről, amelyre szolgálatai ut-

jai alkalmával kastélyokban, udvarházakban tapasztalt... S mindjárt meg is kért, fordítsak le neki egy magyar levelet... Magyar hölgy írta neki... Persze, a személy- és helységnevek titokban maradtak. Senki se aggódjék tehát...

+

Pár héttel ezelőtt négytagú vasúti mérnök-társasággal kerültem egy fülkébe. Hát ez volt életem legunalmasabb utazása. Zúgott a fejem a sok számtól és száraz technikai adattól, ami csak úgy folytogott és kavargott beszélgetésükben. Akkoriban rendkívül érdekes események tartották izgalomban az egész román közéletet, mindenki a bekövetkezett nagy politikai fordulatról beszélt. De ezeket a kitérő szakembereket nem foglalkoztatta és. Egy szót se vesztegettek rá... Más egyébre se. Szigorúan megmaradtak működési területükön...

Mit csináljak, hogy bosszuljam meg magam? Szükségem ellenére vágyat éreztem, hogy beleavatkozzam beszélgetésükbe s megkísérlejem: e! lehet őket más tárgyra terelni? Sigisoarától Ariegoresig töprengtem a megoldási módokat, míg végre az egyik mérnök a román beszéd folyamán magyar idézetet használt. Hibásan. Erre én lecsaptam és kijavítottam az idézetet. Most már én is belekerültem a társalgás sodrába s egy idő múlva — Apahidán túl — elárultam, hogy milyen mesterséget folytatok. Az egyik vasúti mérnök erre gúnyosan megjegyezte:

— Bezzeg bajban vannak most az újságtíró urak. Nem tudják többé egymás ellen uszítani az embereket... s így nincs mit írjanak ezután...

Ekkor végre elérkezettnek láttam az időt, hogy bosszút álljak Bucurestől Giresig végighallgatott száraz szakmai beszélgetésért.

— Tény — mondottam —, hogy a sajtó helyzete megnehezült... Bucuresti társaságokban hangzik is el sok kárörvendő megjegyzés ezzel kapcsolatban. De hiszen a főváros gúnyolódó kedve nem ismer kíméletet más foglalkozási ágakkal sem. Így például a vasúti mérnökökről...

Mindannyájan feszült érdeklődéssel lesték szavaimat.

— A vasúti mérnökökről ezt szokták mondani... feneketlen rossz akaráttal és indokolatlanul természetesen: „minden munkájuk abban merül ki, hogy az egyik évben ajtót csinál-

* Akiknek a vérnyomása magas és szív működése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel Stavomara egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

nak ott, ahol azelőtt ablak volt s a másik évben ablakot, ahol ajtó volt azelőtt...”

De ekkor már Somesánán is túljutottunk. Feltűnnek Cluj külvárosai is és én lövöllő tekintetek keresztüztüében hagytam el a fülkét.

Pedig ezt a gonosz megállapítást tényleg hallottam bukaresti hivatalnok-körökben.

+

Hanem ami legutóbb történt velem, az már egészen komoly utítársal.

Clujon zúfolt fülkébe szálltam, ami ritka dolog első osztályon. Csupa idős urak voltak és egy fiatal hölgy, akitől a férje igen megható családi jelenet lejátszásával búcsúzott a vonat indulása előtt. Fejénél azonban kiürült a fülke, ami szintén ritka eset. Csak a fiatal hölgy maradt meg én. Éjjel feljött az idő, ami vonalon már rég a lefekvés ideje...

A hölgy kényelmetlenül érezte a helyzetet. Kivonult a folyosóra, de a kocsi többi fülkéi összevont függönyökkel jelezték, hogy ott már éjszakai pihenésre rendezkedtek be az utasok s újabb vendégeket belolokodóknak tekintenek. Egy ideig hősiesen vállalta hát a folyosón a hajléktalanság nehéz szerepét, de hamar ránehezdedtek az éjféltáni lomha perceik, amelyeket a vonatkezelés általó zenéje még sok-sok mázsával súlyosít. Ezért feladta a küzdelmet és elszántan helyet foglalt a velem szemben levő ülésen.

— Bocsnát asszonyom, — szóltam kis idő múlva, hogy nehezedni kezdtek az én pillám is és összefutottak szemem előtt az újságom betűi, — engedje meg, hogy ledőljek.

A hölgy kelletlen arcot vágott.

— Kérem, ehhez joga van.

— Mégis, — mentegetőztem, — egy idegen hölgy előtt...

S kényelemben helyezkedtem az egyik plusz díványon. Ő azonban szigorúan ülve maradt a másikon...

Engem percek alatti mély álomba ringatott a vonat s csak Mediasnál ébredtem meg kissé. A fülkében csak a tompított fényű lila villanykörte égett, de a folyosó világossága bevetődött a lefüggönyözött ablakokon át. Utítársom a másik díványon végtagnyúlva nyugodtan és édesdeden aludt. Sőt, ha nem illetlenség elárulnom, horkolt is egy kicsit. Lehet, hogy én is szolgáltattam halk kíséretet e kedves szólamhoz, de ezt én a legritkább esetben szoktam hallani...

Jávör Béla.

A Timișoara Segélyező Egyesület

oradeai központja, Parcul Ștefan Cel Mare No. 3.

közli, hogy a közönség kényelmére újabban nemcsak d. e. 9—13 órákor, hanem **d. u. 4—6 óra között is tart hivatalos órákat**, hogy mindenkinek módjában álljon akár délelőtt 9—13 óra között, vagy délután is az Egyesület tagjai sorába beiratkozni.

Az egyesületbe bárki beirathat **minden orvosi vizsgálat nélkül** magaskorú egyéneket — 60—85 éves korig — 8000, 16.000, 24.000 lei segélyre, melyet az Egyesület az alapszabályok értelmében, a halálozási okmány bemutatásakor azonnal és minden más egyéb formalitás mellőzésével készpénzben kifizet.

Újú gynökségek: CAREI, Sultész József, Str. General Moșoiu 21. Cehul Silvaniei, Bálint József tisztviselő.

Esetleges félrevezetések elkerülése végett kérjük, hogy csakis igazolványainkkal ellátott ügynökeinkkel tárgyaljanak.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, félre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Cluji szerkesztő: **Dr. Sulyok István**

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Vége a márciusi időnek, lehülés és élénk szél, újabb záporok és zivatarok lesznek.

A ROMÁN—MAGYAR KIEGYEZÉSI TÁRGYALÁSOK. Bucuresti. Saját tud. *Bárdossy* László dr. bucaresti magyar követ Budapestre utazott, hogy a bucaresti román—magyar tárgyalások ügyében jelentést tegyen.

Zürichi zárlat. Párizs 13.23, London 21.65 fél, Newyork 436 hétnyelcad, Brüsszel 73.55, Milánó 22.98, Amszterdam 241.35, Berlin 175, Bécs — schilling 61.50, Prága 15.24 fél, Varsó 82.25, Belgrad 10, Bucuresti 325.

APRILIS 14 — LÉGVÉDELMI NAP. Oradea. Saját tud. Mint a megyei prefektúra közli, április 14-én a belügyminisztérium rendelete értelmében, úgy Oradean, mint az egész megye területén légvédelmi gyakorlatokat tartanak. A légvédelmi gyakorlatok sikerének biztosítása érdekében a megyefőnökség részletes utasítást adott ki, amelyet teljes egészében lapunk legközelebbi számában közlünk.

Csendrendelet Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: *Marinescu* tábornok-államtitkár, a fővárosi rendőrség prefektusa tegnapi rendeletet adott ki, amelyben szigorúan megtiltotta a forgalmat lebonnyító gépjárművek dudálását, ugyancsak az élelmiszerkereskedők kiabálását is. Mindazokat, akik a csendrendelet ellen vétnek, szigorúan megbüntetik.

MÉRLEGEKÉPES könyvelőt keres keresztény vállalat, Eddigi működési bizonyítványok az Igények megjelölésével a kiadóhivatalhoz címzendők

30 év óta

bírja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobb bizonyítja, hogy a Darmol milyen jól bevált és kitűnő hashajtó. Székrekedés ellen a jó és kedvelt hashajtoszer, a **DARMOL**

Darmol kapható patikában és drogériában. 4.- és 35.- b.

BEFEJEZŐDÜTT A „VILÁGNÉZETI-ISKOLA”. Timisoara. Saját tud. A Katolikus Női Misszió rendezésében tartott „Világnézeti-iskola” befejeződött. Az ennek keretében beillesztett utolsó két előadást *Márton* Áron cluji kanonok-plébános tartotta. A családról, mint a társadalom összejtéről beszélt. Előadásai mély hatást gyakoroltak a hallgatóságra. A világnézeti iskolának egyébként valamennyi előadása magasszínvonalú volt és a rendezvény valóban eseményszámba ment. Az utolsó előadáson *Metzger* Márton dr. prépost-plébános mondott befejező beszédet.

Odorheiu rövid hírek. Saját tud. A székely anyavárosban a böjt közepén tartandó országos vásár most folyt le élénk felhózzal mellett. — *Papp* Gyula lakatosmester 87 éves korában elhunyt. — Odorheiu város egyházközségének presbiteriuma úgy határozott, hogy a *Vajda* Ferenc halálával megüresedett lelkészi állást *Dávid* Gyula dr. teológiai magántanár meghívásával tölti be. Az egyházközségi közgyűlés vasárnap dönt a javaslat felett. — *Vorbuchner* Adolf püspök idej hivataltos bérmatutját Odorheiu megyében tartja, ahol 5 évvel ezelőtt volt utoljára bérmatutját, ahol 5 évvel ezelőtt volt utoljára bérmatutját. A főpásztor május elején kezdi meg bérmatutját, amelyet május közepén az eucharisztikus világkongresszuson való részvétel céljából megszakit, majd júniusban folytatja tovább. A hívek mindenütt nagy lelkesedéssel készülnek a püspök fogadására.

A MAGYAR LAPOK PÖRE. Mult év januárjában *Perédi* György volt felelős szerkesztőnk pört indított ellenünk azon a címen, hogy a lapvállalat jogos indok nélkül mondott föl neki. A lapvállalat öt egyévi fizetés kiutalásával bocsátotta el, de *Perédi* György ezenfelül még 300 ezer lei összegű kártérítést is követelt. A követelés ügyében előbb az oradeai járásbírósg kezdett tárgyalni, majd hatásköri változás címén az oradeai munkakamarai bíróság folytatta a tárgyalást és ez is hozta meg szövegszerűen az elsőfokú ítéletet. Ez az ítélet helyet adott *Perédi* György keresetének, de egyúttal beszámította a lapvállalat javára, hogy ez 80 ezer leiel többet fizetett a fölperesnek, mint amennyi a törvényes fölmondási időre járt volna neki. Az ítélet ellen az egyik szavazó bíró is külön véleményt jelentett be különösen azzal a megokolással, hogy az ítélet önmagának ellene mond, mikor túlteljesítőnek is minősíti a vállalatot s mégis elmarasztalja. A vállalat nevében dr. *Patzkó* Elemér vállalat ügyész is föllebezést adott be. E jogorvoslatok folytán az oradeai törvényszék hármas tanácsa több napon keresztül tárgyalta az ügyet, majd március hó 26-án, szombaton hirdette ki ítéletét. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a lapvállalat elleni követelést, mint alaptalant, elutasította és *Perédi* Györgyöt még 37 ezer leinyi perköltség megfizetésére is elmarasztalta.

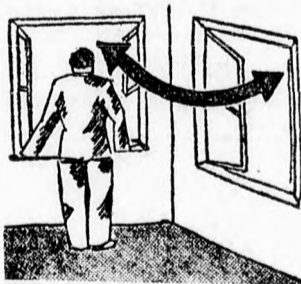
* Ha rheumában, köszvényben, ülőidegcsúcsban szenved, miért nem próbálja ki azonnal a *Togal-t*? Ezen a legmodernebb tudományos kutatások alapján előállított gyógyszer mely szerencsés érzékelésénél fogva sem a szívre, sem a gyomorra nem hat károsan, gyors seztiséget jelent és biztos gyógyulást eredményez. A *Togal*-tabletta több mint 7000 orvos és számos klinika kedvező véleménye alapján megbízható gyógyszer a hüléses megbetegedések, főfájás, álmatlanság és gripa ellen is.

Leégett egy oradeai szörmeárugyár. Oradea. Saját tud. Pénteken délelőtt hatalmas tűz pusztított a *Gutenberg* utca 2 szám alatti *Salamon* József szörmeárugyárában. Kilenc óta után néhány perccel az egyik munkás észrevette, hogy a főépület emeleti, nyitott ablakán sűrű füst gomolyog. Azonnal értesítették a tűzoltókat. Az épület tulnyomórészt fából van építve s az irodahelyiségben butorok voltak felhalmozva, ugyanis költözködés előtt állottak. Mire a tűzoltóság megérkezett, már az egész tetőzet lángokban állott. Egy óras nehéz küzdelem után sikerült a tüzet elfojtani, de az épület nagyrésze, a benne levő gépekkel és szörmeanyagokkal együtt a lángok martalékká vált. A tűz keletkezésének okát a vizsgálat még nem állapította meg.

Halálozás. Özv. *Liztes* Sándorné szül. Szabó *Julia* 60 éves korában meghalt. Temetése március 26-án volt a *Rulikovszky*-temetőben. (Caritas.)

Egerpataki *Kiss* Jenőné szül. *Vermes* *Irma* 48 éves korában Oradeán meghalt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a *Rulikovszky* kápolnából. — Özv. *Jakab* Sándorné szül. *Dénes* *Zsuzsanna* 65 éves korában Oradeán meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz az olosighi temetőben lévő *Havassy*-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

Ha huzatot kaptál . . .

— Ez az ur huzatban áll.
— Ha nem dörzsöli be magát **Carmollal**, hogy egy esetleges gripának, meghülésnek és idegcsúcsának elejét vegye, könnyen megbetegedhetik.
A Carmol ugyanis hülés, gripa, reumatikus betegségek és láz ellen a legjobb szer.

CARMOL a legjobb bedörzsölőszer hülés, nátha, reumatikus fájdalmak és láz ellen.
Egy üveg ára 22 lei.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Időt és pénzt

takarít meg,

ha bevezetteti

a telefont

HLINKA MEGBETEGEDETT. *Hlinka* *András*, a szlovák néppárt vezére, mint a „Slovak” mai vezércikkében maga írja, ágyban fekvő beteg. Régi gyomorbaja kinozza, úgy-hogy hosszú ideig orvosi kezelés alatt kell maradnia.

Csak husz kilométeres sebességgel *Timisoara*. Saját tud. A rendőrség elrendelte, hogy a város területén a járművek nem közlekedhetnek husz kilométernyi órasebességnél gyorsabban. Külön órszemeket küldenek ki a rendelet betartásának ellenőrzésére. Sofőröktől, akik a rendelet ellen vétnek, elveszik a hajtási engedélyt s azt hatvan napra bevonják tőlük, azonkívül büntető eljárást is indíthatnak ellenük.

CSAK HAT HÓNAP UTÁN LEHET AZ ÚJ HÁZAKBA BEKÖLTÖZKÖDNI. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium olyan intézkedést hozott, hogy az ujonnan épült házakba csak azok elkészültétől számított hat hónap után lehet beköltözni, mivel megállapítást nyert, hogy az új épületeknek túl korai használatba vétele egészségügyi szempontból káros.

* A sörnévpályázati hirdetémmel kapcsolatban a *Dreher* *Haggenmacher* sörgyár a következőket közli: Sörgyárunk mindig nagy súlyt helyezett a sörfogyasztó közönséggel való állandó érintkezésére, a pályázattal is az volt főcélja, hogy újfajta sörének elnevezésével kapcsolatban a sörfogyasztó közönség mennél szélesebb rétegének keltse fel az érdeklődését. Ez sikerült is, mivel több mint 250 névpályázat érkezett be és igazgatóságunknak ezek közül kellett kiválasztania a megfelelőket. Ez meg is történt. A nagy érdeklődésre való tekintettel elhatározta az igazgatóság, hogy a meghirdetett három díjat kilencre emeli fel azért, hogy a sok ötletes pályázót némileg honorálhassa. A pályázat ezzel lezárult, az eredményt a husvét előtti héten a sör forgalombakerülésével egyidejűleg közöljük hírlapilag és ugyanakkor küldjük meg a nyerőknek a kiutalt sörre szóló utalványt. Egyúttal is köszönjük minden pályázó közreműködését és reméljük, hogy a forgalomba kerülő új gyártmányú sörünkkel a sörfogyasztó közönség legteljesebb megelégedését fogjuk kiérdemelni. A *Dreher* *Haggenmacher* Sörgyár Igazgatósága.

TÜZ SATUMARE MEGYÉBEN. *Satumare*. Saját tud. Turulung községben tegnap a hajnali órákban titokzatos körülmények között kigyulladt *Gyene* *Jánosné* lakóháza, amelyet *Kosztá* *Jánosné* özvegyasszony bérelt. A lakosság az önkéntes tűzoltókkal azonnal a tűz oltásához látott, az ajtókat azonban zárva találták. *Kosztá* *Jánosné* ugyanis nagybeteg fiával még előző nap bejött a *satumarei* kórházba. A kárat nem lehetett megmenteni s az összes ingóságokkal együtt elpusztult.

* Szakemberek véleménye szerint láblájdalmak ellen kitűnően bevált a kanálnyi *Szent Rókus* lábsó, melyet egy labor meleg vízben feloldunk. A fájós lábak csodálatosan megkönnyebülnek 10 perces áztatás után. A *Rókus* sósfürdőviz behatol a pórusokba, a tyukszemet és bőrkeményedést annyira megpuhítja, hogy kézzel eltávolíthatók. 10 leiert kiadós *Rókus* csomag már beszerezhető.

* A prostata megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorral egy kis pohárral — gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy étkeztetést biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Időközi bizottságot neveztek ki a satumarei munkásbiztosító élére. Satumare. Saját tud. Kormányváltás után a munkásbiztosító pénztár központi vezetőségének felosztásával egyidejűleg a satumarei időközi bizottság megbízatását is visszavonták. A munkaadói miniszter most távirati rendelkezéssel új bizottságot nevezett ki a satumarei kerület élére. A bizottság Pop Augustin gyárigazgatóból, Suta Demeter könyvkereskedőből, Cosma János szabóól, valamint Cornea Nicoara, Cosma János és Pinte Demeter munkásokból áll.

ÖSRÉGI KINCSEKRE BUKKANTAK EGY HOMOKTÁRNÁBAN. Bucuresti. A Herastrau melletti homoktárnában a munkások ösrégi kincsekre bukkantak. A csendőrség megindította a vizsgálatot és kihallgatta azokat a munkásokat, akik a kincset megtalálták. A talált dolgokat a régészeti muzeumnak adják át. Szakértők szerint a Krisztus előtti első századból származó görög pénzdarábokról és értéktárgyakról van szó.

* 30 év óta bírja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobban bizonyítja, hogy a Darmol milyen jól bevált és kedvelt hashajtó.

BRATIANU-UTCAN 69 SZAM,

MODERN MAGAS — BELÜL LUXUS
KIVITELEZÉSŰ,

kifogástalan karbantartott parkettes hat szobából (6t utcai) 8 mellékhelyiség és 3 db pincéből (2 beton aljzatú) — álló 650 m²-es ingatlan — 800.000 leírt eladó vagy 350.000 lei készpénz eladónak megfelelő hasonló modern 3 szobás magánház ellenében elcserelelhető. Az ingatlan 3 utcára terjedő 73 m-es frontjából 2 utcán 40 méterre beépített, a további 2 utcára szolgáló 33 m-es front magas téglafallal van elhatárolva. — Nagy kiterjedésénél fogva átalkatható 2 db 3 szobás ingatlanra vagy a szabadon levő részből egy 250 m² telekrész lehasítható — melyet tulajdonosa átvállal 150 ezer lei értékben. — TERVEK, FELVILÁGOSÍTÁSOK DÍJTALANUL Ulferth ny. áll. sz. sz. főmérnökéknél, (Oradea, BRATIANU- és LAURIAN 2. szám) SÁROK HÁZBAN, 2-5 óráig. ÜGYNÖKÖK 10/0-AL DIJAZTATNAK ELADÓ RÉSZÉRŐL.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap délután 3 óraker: Sárpagitykés közlegény. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 óraker: 3:1 a szerelem javára. (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap este 9 óraker: 3:1 a szerelem javára Hétfőn délután 5 óraker: Pacsirta. (Lehár operettje, teljesen új betanulásban, olcsó helyárakkal.)

Hétfőn este 9 óraker utolsó búcsú előadás: 3:1 a szerelem javára.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délután és este három előadást tart a színház kiváló operett együttese. Sárpagitykés közlegény nagysikerű operett bemutatásán délután 3 óraker van műsoron olcsó helyárakkal, teljesen a bemutatott előadás szerint a ciklusban utoljára. — 3:1 a szerelem javára operett-revü, amely lázba hozta Oradea színházlátogató közönségét délután 6 óraker és este 9 óraker kerül színre rendes helyárakkal.

— 3:1 a szerelem javára. Az utóbbi évek legpazarabb, legtökéletesebb és leggazdagabb revü operettje 2 részben, 12 képben, 23 új táncatrakcióval. Szöveg Szilágyi László és Kellér Dezső, versek Harmath Imre, zene Abraham Pál. Rendező Gróf László, karnagy Schreiber Alajos. Minden eddigi előadásban óriási siker, szünni nem akaró tapsorkán, vidámság, jókedv, derű, kacagás, pazar új kosztümök, egész sereg váratlan meglepetés, líkőr osztogatás a nézőtérén. Gondtalan, remek szórakozás. Az utóbbi évek legnagyobb operett sikere a 3:1 a szerelem javára. További előadások: vasárnap délután 6 és este 9 óra, hétfőn este 9 óraker utolsó búcsú előadás.

— Pacsirta. Lehár Ferenc örökbecsű operettjének felújító előadása teljesen új betanulásban, új díszletekkel, ragyogó szereposztásban hétfőn délután 5 óraker van műsoron utolsó hétfői előadásban a ciklusban, olcsó helyárakkal.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁRCIUS 27.

Bucuresti. 7.30 A Reggeli műsor közvetítése. 9.55 Istentisztelet adása. 13 Hírek. Majd a Tandin zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny után körülbelül 14.10 Hírek közvetítése. 14.40 Vidám műsor. 15 Mezőgazdasági szakelőadás. 18 Katonazene közvetítése. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Tánccselezés. 19.50 Felolvasás. 20.05 Sport-híres közvetítése. 20.10 Secareanu énekes katonadalokat ad elő. 20.30 Hangjáték. 21.20 Gramofonlemez. 22 Hírek. 2.10 Witraich énekes gramofonlemez. 22.45 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Popescu énekesnő közreműködésével. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szentbeszédet Tóth Tihamér dr. mondja. 12.15-13.15 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.05 Vidám negyedóra. 15 Le-mezek. 16 Gazdáknek. 16.45 Döcsyó-Vasgyári „Jószerecsse” Dalkör. 17.30 „Emlékezés Eperjés-re”. Előadás. 18 „Magyar nóták és dalok”. 18 „Fehér ember a trópuson”. 19.35 A rádió szalonzenekara. 20.50 Sporteredmények. 21 „Repülőgép London felett”. Hangjáték. 22.30 Hírek. 22.55 Cigányzene. 23.50 Állásalán Zenészek Szimfonikus Zeközvetítése. 21.20 Felolvasás. 21.35 Csak Radio Ro-

HÉTFŐ, MÁRCIUS 28.

Bucuresti. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Hírek. 13.10 Gramofonlemez. 14.10 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 18 Felolvasás. 18.20 Gramofonlemez. 19.15 Gramofonlemez. 19.40 Scheel Mihály tavaszi dalokat énekel. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének a közvetítése. 21.20 Felolvasás. 21.35 Csak Radio Romania: Román zene lemezek. Csak Radio Bucuresti: Theodorescu-negyed. 22.10 A két állomás együtt: Vasilescu-Dejana énekesnő hangversenye. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene közvetítése. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána Hanglemezek. 8.20 Etrénd. 11 Hírek. 11.20 „Menyegzői szokások 1859-ben”. Felolvasás. 11.45 „Az első magyar komikus”. Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Hegedű és énekeszámok. 14.30 Országos Postászenekar. 17.15 Diákféltóra. 18 „A beteg gyermek”. Előadás. 18.30 A Hirtelrejelző Munkások Dalárdája és a Villamos és HÉV Alkalmazottak Szövetsége Dalárdájának hangversenye. 19.15 „A termelő Magyarország”. Előadás. 19.45 Cigányzene. 20.30 „Egy külföldi laptudósító kalandjai”. Előadás. 21.10 A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. 22.10 Beszélgetés Jugoszlávia zenei életéről és magyar vonatkozásairól. 23.30 Hírek. Majd: Cigányzene. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Tánccselezés. 1.05 Hírek.

KEDD, MÁRCIUS 29.

Bucuresti. 6.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Hírek. 13.10 A Cristea-zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünete közben körülbelül 14.10 Hírek. 15 Időszaki anyagok. 18 Műszaki üzenetek. 18.20 Haydn-gramofonlemez. 19.15 Opus és adagio (gramofonlemez). 20.15 Felolvasás. 20.30 Folescu énekes. 20.50 Liszt: Adur zognora- és zenekari verseny. Zongorázik: Makoveki Xenia. 21.20 Felolvasás. 21.35 Liszt: Fauszt-szimfónia. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána Hanglemezek. 8.20 Etrénd. 11 Hírek. 11.20 „A szülő és a gyermek”. Felolvasás. 11.45 „Tavaszi sportruhák”. Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 14.30 Cigányzene. 17.10 „Asszonyok tanácsadója”. 18 Gordonkaszámok. 18.30 „Impresszionizmus a művészetben”. 19 Hanglemezek. 19.30 Hangképek a magyar kispáros életéből. 21 Zongoraszámok. 22 Magyar-lengyel kultúra. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Francia nyelvű előadás. Utána: Jazz. 24 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1.05 Hírek külföldre.

SPORT

Gólzáporral győztek a magyarok a világbajnoki selejtezőn

Magyarország-Görögország 11:1 (7:0)

Budapestről jelentik: Magyarország labdarúgó csapata hatalmas arányú fölényes győzelemmel biztosította döntőbejutását, a világbajnoki döntő mezőnyében. Bár a magyar csapat győzelmé előrelátható volt, ilyen gólaránnyal senki sem számított. Ez az eredmény egyben rekord is a VB selejtezők során. A két csapat a következő összeállításban játszott:

Magyarország: Háda — Korányi, Bíró — Lázár, Szücs, Balogh I. — Sas, Vincze, Nemes, Zsengellér, Titkos.

Görögország: Sklavunios — Gasparis, Papadopoulos — Deliannis, Kondulis, Gikas — Miakis, Maropoulos, Vikelidis, Makris, Corstodoulos.

Szép időben indul a játék, de negyedóra múlva megered az eső és végig esik. A pálya sáros és csuszosá változik. A magyar csapat végig olyan nyomástartó fölényben volt, hogy az eredmény akár sokkal nagyobb is lehetett volna.

A 12. percben Titkos lesgőlját nem adja meg a bírő. Ezután megeredt a gólzápor: 15. Zsengellér 1:0, a 18. percben Titkos bombagólja 2:0, a 23. percben Papadopoulos hátvéd kézzel érinti a labdát, 11-es! Zsengellér biztosan lövi hálóba 3:0, a 28. percben Sas szögletét Zsengellér befeljeli 4:0, a 27. percben Vincze 5:0, a 38. percben Nemes 6:0, a 41. percben Nemes fejcs gólja 7:0. Vincze egy fejlenél megsérül, úgy, hogy szünet után fején nagy kötéssel tér vissza a pályára.

A 8. percben Sas beadását Nemes fejfel továbbítja hálóba 7:0. Sas sokat hibáz. A 23. percben Titkos elfut, beadását Zsengellér lövi be 9:0. A 28. percben Zsengellért lövés pillanatában gáncsolják, a labda hálóba megy ugyan, de a bírő nem alkalmazza az előnyszabályt és nem adja meg. A 33. percben Titkos közeli lövéséből máris megszületik a tizedik gól. 10:0. A 39. percben Zsengellér 11:0. A 45. percben Miakis berugja a becsületgólt 11:1.

Unirea Kupa

Oradea az esélyes az ifjusági körmérkőzésen

Pénteken két Unirea Kupa mérkőzést játszottak le. Győzött Oradea és Arad ifju válogatottja. Kettőjük közül kikerülő győztes ezután Bucuresti válogatottjaival játsza le a döntőt. A mutatott formák alapján a kupa legesélyesebbje: Oradea.

A két mérkőzés részletei a következők:

Oradea-Cluj 6:1 (3:1). 8 ezer néző, bírő dr Russu. Főlényes és biztos győzelem. Különösen az oradeai belső hármas (Hanga-Bonác-Kovacs II.) remekelt. Góllövők: Bonác (2), Hanga (2), Lukács és Kovacs II., illetve Szántay.

Arad-Timisvara 4:1 (0:1). 6000 néző, bírő Macean. Szünetig vezettek a begapartiak, de aztán felülerekedtek az aradi fiatalok.

Franciaország-Bulgária 6:1 (2:1) Párizsból jelentik: Több mint 50 ezer néző jelenlétében játszottak le pénteken a francia-bolgár labdarúgó válogatott találkót. Az osztrákok lemondása folytán ugyanis a bolgárokat hívták meg egy barátságos mérkőzésre. Szünetig kiegyenlített játék folyt, de azután hengereltek a franciák.

UNIREA TRICOLOR-VICTORIA (Carei) 7:0 (2:0). Bucurestiből jelentik: Az ünnepnap dacára is csak hatszáz néző jelenlétében játszották le a Román Kupa mérkőzést, Macean vezetése mellett. Az obori csapat lépésben győzött.

Ruháját,
kabátját
minden színre

tökéletesen festi
vegyileg tisztítja

MOKOS

Take Ionescu u. 13
Telefon 13

Fiókküzet Str. Avram Iancu 2.

Planetta pöre

Irta: dr Léber János

Megszokott dolog az a történelemben, hogy az egymást felváltó államformák vagy politikai rendszerek, — ha forradalom útján jutnak uralomra —, felelősségre vonják azokat, akik az új eszméramlatnak, vagy jobbanmondva: az *érvényesült hatalomnak*, a letűnt korszak idejében ellenállottak. Bíróság elé állítják őket és ítélkeznek felettük. Forradalmi ízlés dolga: hogyan végeznek velük. Száműzhetik, börtönbe vethetik, sőt ki is végezhetik az illetőket: senki sem fogja a hatalom és kormányzás új uraitól a jogszerűségnek bizonyos mértékét elvitatni. *Az új hatalomnak jogában áll „saját” felfogása szerint szolgálni a nép üdvét és boldogulását.* Mindaddig tehát, amíg eljárása a természetjogba vagy tételes isteni törvénybe nem ütközik, — a keresztény jogbölcselet és jogszokás szerint is —, jogában áll büntetni azokat, akik vétettek vagy vétének ezen felfogás ellen. Jogában áll kiváltképpen megvédeni a nemzetet és a nemzeti társadalmat azoktól, akik az új rendszer ellenségei lévén, ártalmára lehetnének a kormányzás elgondolásainak és célkitűzéseinek.

Nincsen hatalom csak onnan felülről. A hatalmat és a hatalom mindenkorai kezelőit elsősorban és legfőképpen ezért kell tisztelni. A hatalom kezelői *oda fent* adnak igazságot arról, hogyan használták a rájuk bízott hatalmat itt a földön. Amíg ez a hatalomkezelés a fentebb megállapított határok között mozog, intézkedhetik hármiképpen: az *alárendeltek egyikeként* *sincs jogában ellenszegülni*, illetve ha mégis ellene szegül és büntetésben részesül, *nem lehet ezt a büntetést jogtalanul, igazságtalannak deklarálni.*

Igen-igen ferde helyzetbe kerül tehát az Ausztriában természetes úton érvényesült nagy német hatalom akkor, amikor hívei Planetta őrmestert, aki saját bevallása szerint *valóban rálőtt 1934-ben Dolfuss kancellárra*; el is találta és nem rajta múlt, hogy a második lövést már nem ő adta le, — nemzeti hőssé készülnek avatni. Akármelyik oldalról is nézzük a dolgot: Planetta legalábbis *testetársi minőségben résztvevő Dolfuss meggyilkolásában.* A hírósnak jogában volt őt felelősségre vonni, elítélni és az érvényben levő törvények szerint halálbüntetéssel sújtani. Nem lehet tehát belőle utólag *jog és igazság szerint* nemzeti hőst csinálni, — mintahogy nem lehetett a művelt gondolkodású és keresztény szellemű emberiség szemében hőssé magasztosítani Gabrilló Principet sem, bármilyen ünnepséget is rendeztek tiszteletére Jugoszláviában, akárhány utcát is neveztek el róla s akárhány szobrot is emeltek emlékeztetőre.

Megértjük azt, hogy egy mozgalom, főleg ha el van fojtva, mindent megkísérel, hogy a fojtogató kötélektől szabaduljon és eszmérendszerét vagy gyakorlati programját érvényesíteni tudja. Megértjük azt, hogy a mozgalomban fanatizált egyes emberek mindenre elszánják magukat; vakmerő lépésekre is vállalkoznak; készek életüket és vérüket is feláldozni az eszme diadalra juttatása érdekében *Minden új szellemi vagy politikai irányzatnak vannak hitvallói, sőt vannak vértanúi is*, akik minden tisztelet megérdemelnék. De tagadjuk azt és velünk együtt minden jóérzésű és becsületes ember tagadja azt, *hogy az új világ apostolainak minden eszköz meg volna engedve.* Hogy ölni, gyilkolni is szabad. Hogy a cél szentesíti az eszközt. Hová jutna az emberiség, ha ezt a politikai vagy mondjuk inkább: erkölcsbölcseleti lételt elfogadná? Ki merne államvezetésre vállalkozni? Kinek az élete lenne biztonságban? Hiszen a nemzet és társadalom élete nem csendes tó, hanem zajló tenger. Hullám, hullámot kerget. Program programot. Világnézet világnézetet. Ma egyik az úr, holnap jöhet a másik. Mi lenne abból, ha akár a bölcseleti, akár a politikai tudomány *előre* menlevelet állítana ki mindazok számára, akik fanatizmusuk-

ban vagy elvakultságukban gyilkosságra is vállalkozni merészelnek.

Akármilyen nemes szándékból is fogott tehát fegyvert Planetta Dolfussra, végeredményben gyilkolt, vagy legalábbis gyilkolni akart. *Ok* talán a saját felfogása szerint lehetett erre, de *joga* nem volt. *Márpedig a cselekedetek erkölcsi helyességét nem az ok, hanem a jog szerint lehet és kell elbírálni.*

A világrendet abszolút megváltozhatatlan törvények tartják fenn és kormányozzák. Ezért van a természeti világrendben megbonthatatlan harmónia. Milyen rettenetes következményei lennének annak, ha ezek a törvények, vagy ezek közül csak egy is egyetlen pillanatig nem érvényesülnének!? Az egész világmindenség összeomlana: élő- és holtanyag megsemmisülne.

Ugyanílyen dogmatikus, változhatatlan törvények szabályozzák az erkölcsi világrendet; az emberek közösségi életét is. *Egyetlenegy törvényt sem lehet kikapcsolni, vagy felfüggeszteni*, mert kiszámíthatatlan erkölcsi kár származnék belőle.

Egyik ilyen sarkalatos törvénye az erkölcsi világrendnek, hogy ne ölj. Aki okkal, vagy ok nélkül, *de mindenesetre jog nélkül* kioltotta embertársát életét: ölt, tehát vétett az erkölcsi világrend egyik sarkalatos törvénye ellen. *Sajnálni lehet az ilyen embert. Menteni is lehet, de felmenteni; főleg pedig feldicsérni és felmagasztosítani éppen ezért a cselekedetért, vakmerő szembefordulás az egyedülálló erkölcsi világrenddel, tagadása azoknak a törvényeknek, amelyek azt kormányozzák.*

Ki fogja ilyen körülmények között és ezek után elbírálni azt: mi helyes és mi nem helyes? Mi a jó és mi a rossz? Mi az erény és mi a bűn? Ki a hős és ki az orgyilkos? *A láncairól szabadult legvadabb és legősibb emberi szenvedély végig fog gázolni az élet egész területén.* Mert ami politikai téren szabad és megengedett, annak szabadnak és megengedettnek kell lennie a gazdasági élet területén is. A gazdasági és hivatali forradalmár tehát épen olyan hős a maga körében, mint amilyen hőssé magasztosul a politikai gyilkos. Hiszen nemcsak politikai elnyomottak vannak a világon, hanem vannak gazdasági és hivatali elnyomottak is.

A mai hivatalos német nemzeti szocializmus kiüldözte Németországból a relativitás elméletének bölcseletjét. Einstein professzort.

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEGYRE:
A SAKKTÁBLÁRA.
LANGYOS VIZBEN NEUTRÁLIS
SZAPPANNAL MOSHATÓ

Nem teheti tehát magáévá a zsidó bölcseletnek legerkölcstelenebb tételét, hogy *nincs abszolút bűn és nincs abszolút erény.* Hogy minden a körülményektől függ, *hogy minden cselekedetnek helyességét vagy helytelenségét a cselekvő tételén, lelki alkatán és szándékain keresztül személy hitén, meggyőződésén, biológiai összetételén lelki alkatán és szándékain keresztül kell látni és megítélni.* Planetta lehetett jószándékú ember, minden áldozatra kész ember, nagy német hazafi, de hőssé tenni őt azért, mert gyilkolt, vagy gyilkolni akart: *elárulása az európai szellemmé és a művelt világ kultúrhícsévé vált keresztény lelkiségnek, tagadása az abszolút erkölcs dogmatikájának, visszatérés a vérbosszú korszakába, behullás a Talmud szellemi és erkölcsi anarhiájába.*

Erre pedig — legalább is erre az utóbbira — a mai hivatalos Németország még Planetta kedvéért sem vállalkozhatik.

HEGYI BESZED

Már régóta nem sirtak rózsát a kertek,
Meztelen testtel líhegett a nyár.
Magszorult magban meghalt a kenyér
S csókasereg csíppantotta: kár.
Nem történt semmi. Holt mágusként
Nehéz álmot álmodott a tó.
Csoda lenne, ha most valaki szólna
Fehér testét öltene a szó...
És szólt egy éhes: minden a Kenyér,
És szólt a bölcs: több a Gondolat!
A kéjenc búgta: legtöbbször a Vágy,
A filozóf: a Lényeg megmarad.

A hivatalnok: fizess meg adód,
A hatalom: tömjéned add nekem,
A katona: legnagyobb a Kard,
Bankár henegett: ki bir velem?
A vak sikoltott: jaj, szeretnék látni,
A szerelmes: minden a Szerelm!
Az optimista: minden csupa rózsza
S a pesszimista: minden sirverem!
És nem történt semmi...

És ott álltak a hegy tövénben mind,
Koldusok és vétkes vámszedők
És éppen arról folyt a szó közöttünk,
Hogy megtelnek mind a temetők,
Hogy elhervad a virág és gyönyör
És kár jónak lenni; boldog az erős,
Boldog, ki mindig csak kacag,
Mást legyűr és rangos, tehetős...

S az ut porában, vällig érő hajjal
Lassan Valaki föl a hegyre jött
És úgy látszott, mintha... mintha szállna
S aranykőr lebegne feje fölött.
A tömegeből még panasz morajlott
S akkor ő szólt csendben, hogy elég!
Homlokán megfénylett a betlehemi csillag
És testet öltött: a hegyibeszéd.

PUSZTA SÁNDOR

Gyónás

Írta: Dallos Sándor

Gyermnekkoromban, a háború alatt, megtanultam, hogy a szegénység szent és sokszor láttam, hogy minden szegényember arca hasonlít a Jézuséhoz. Apámé is, aki ott ült a gyér ebéd felett az asztalnál közöttünk, kiosztotta a falatokat, amelyekért vérevel és igazhordásával szenvedett s szomorú és apai tekintetéből kinézett ránk a Jézus csodálatos nézéssel, áthalt bennünket a családi közösség illatával s olyan lett a vékony ebéd, izekkel teljes, mint a szertartás, szeretetet ettünk és láttuk, hogy a szegény ember lelke zengő hangszere s élete beletorkollik a végtelenbe, mert a szegény ember jó, a szikla is megzendül a keze alatt s amihez hozzátartozik a szegény ember s a dalis és szép vándor férfiületét napról-napra temeti a szájunk éhségéért és a testünk egyéb kívánságaiért. Én tudom, hogy sokszor megalázták, de minden megaláztatás után csak szebb lett az arca s a végén én most úgy emlékszem édesapámra, mintha ő lenne az egész világ s az egész életet az ő szemében látom.

Azt mondtam: a szegényember szent s meg is öleltem minden szegényembert s ők voltak az egyedüli rokonaim. Azt mondhatom, boldog voltam és több minden más embernél, mert enyém volt a világ legnagyobb közössége s otthon voltam mindenütt.

Nos, apám meghalt, én elvándoroltam hazulról, csináltam a nyomorúság esztendeit boldog és zengő egészséggel, én voltam zsákoló, voltam hordár, voltam vágóhídon sűrűlegény, voltam sokat munkanélküli s amiket erről az időről összepanaszokdoltam, most látom, nem igazi panaszok, csak a bőröm fájdalmái; mélyesmélyemen mindig boldog és hívó voltam. Boldog voltam akkor is, mikor nyolcvanötöt kilót emeltem, akkor is, mikor zöldes kosarakat cipeltem a piacra, mikor betont sűrűltam, mikor fáztam és éheztem, mikor legtöbbször szenvedtem, mert roppant nagy volt bennem az ember szeretete s az emberszeretet egyenlő a szegények szeretetével. S a szegények szeretete a katakombák vallása, szembenüls a Jézus arcával s egy folytonos emberi boldogság, folytonos tisztaság, folytonos szárnyalás annak a virágos rétnak a szépsége felé, ami a Biblia, a négy evangélium négy selyemrétege. A Jézus keze folyton a szívemen volt s azt mondta örökké: ámen. S a békénél és a fényes harmoniánál nincs nagyobb boldogság. Én akkor több voltam mindennél s mindenkinél, mert bennem élt az ember partatlan végtelensége s előítélet, gonoszság, rosszindulat és kártékonyág nem volt bennem krajcárnyi se. Meg-megnéztem az arcomat: szép, tiszta nyugodt és harmonikus férfiarc volt s voltak pillanataim, hogy belső tisztaságom érzésében szentséghez mertem volna járulni minden bűnvallás nélkül, pedig legkegyetlenebb bírja az embernek önmaga s az ember a maga kezétől fáj leginkább. Én nem egyszer osztottam utolsó kenyereket s utolsó falatom magamképző szegény emberrel s ez olyan természetes volt, mint ahogy kellene lenni mindig a világban. S úgy készültem az életre, hogy én ezt megtartom s én ezt a közösséget föl nem adom, hogy én ember leszek mindig ennyire.

Most már vagy hat éve nem vagyok szegényember és már sok mindent megvehetek magamnak. Nem vagyok gazdag se, de van rendes, szép lakásom, van egy külön szobám magamnak, van vagy ezer könyvem, (mindig úgy vágytam rá), nemrég csináltattam a második nagy állványt nekik, most vettem szőnyeget a könyvek szobámba, rendszeresen eszem, bundám van, télikabátom, szórakozni járok a feleségemmel, egyszóval a munkám jövedelmez, kezdnek nézni valamire — mit mondjak? — keztyűt viselek s nincs érintkezésem a szegényekkel, csak ha koldus kopog az ajtómon, akkor is a lány ad neki, mert én olvasok vagy alszom vagy dolgozom vagy csak lusta vagyok kimenni. Hát most csináltattam egy új ruhát,

van egy új cipőm, új kalapom, egy sárga keztyűm, ha felveszem, valóságos divatos úr vagyok, ma is felöltöztem s mentem villamoson az új méltóságosságomban a városba befelé. Olvastam szépen s a keztyűs kezemmel forgattam a lapokat, mellettem egy üres hely. Olvastam, de titokban virul bennem a jóérzés, amelyet a jólszabott puha szövet adott, az új cipő és a keztyű. Hogy én most milyen rendes vagyok. Belül mosolyogtam.

Igy értem át a Margit-hídon s ott a pesti hídfőnél, már éppen indultunk, mikor egy negyedrész telt zsákkal a kezében, felszállt egy olyan munkásforma ember, mert az egész kocsiiban nem volt más hely, leült mellém s a zsákok, mert ő alatta valami villamosszerkezet volt, az én lábam alá gyömösözte. Ránéztem az emberre és láttam, hogy piszkos. Munkából jöhetett, talán napszámos volt. Izzadt és a porlepett arcán elkent barázdákat húzott a letörölt verejték. A ruhájának pállott szaga volt s a nadrágján fénylett az odatorlott, kérges olaj és más munkai szennyegek. Ilyen lehettem hét esztendővel ezelőtti magam is, csak fiatalabb. Hogy ott láttam, elhúzódtam tőle s gondoltam, miért nincs második osztály a villamoson is. Akkor hozzátértem lábammal a zsákhoz s mert nyomban az öltött az eszembe: elpiszkítja a nadrágot, dühös lettem s megrúgtam a szegényember zsákját, amelyben krumpli volt, éreztem a lábammal. A szegényember azt mondta alázatosan, a ruhámnak mondhatta:

— Bocsánat, nincs másutt hely.

De azért kivette s föltette az ölébe. Nem akart bepiszkítani s csaknem mind jólöltözött emberek ültünk a villamoson, zavarban volt a szegénységével. Akkor ránéztem az arcára, megcségyeltem magam s nyakig elvörösödtem, mint aki árulást követ el: ugyanolyan volt az arca, mint édesapámé, munkából jött s krumplit vitt haza vacsorára, meglepetésnek bizonyosan. Lehet, reggel, mikor eljött hazulról, semmire volt már otthon s most valami úton-módon szerzett egy kis krumplit, amiből vacsora lesz és ellesznek belőle három napig és büszke volt magára, az ügyességére, a férfierejére, amellyel életet szerzett a családnak, előntötte a jószág feloldozó kenete, a férfijóság nagy melege, amely a családnak izzik, a szegény apák melege, amely szenvedő és szomorú szeretet s előre örült a meglepetésnek és nagy és jó és gazdag és gondoskodó és felelőssége mosolygó erővel viselő férfi volt a maga szemében, mikor felugrott a mozgó villamosra, hogy hamarabb hazatérjen s én a bitang új ruhámmal letörtem és alázatos, meghajló és bocsánatkérő napszámossá tettem, akinek örökös csak fejhajlani kell, csak kalapot emelni, alázatoskodni, meghunyászkodni, elhallgatni, legalább hatot köszönni, míg

SZÁMADÁS

Alkonyi csendben mindig számolok:
— Hogy is volt máma egy és más dolog?
A takarítás, főzés gondos-e?
A sütemény olyan, mint még sohse?
A kis cseléd jó szót, szép szót kapott?
Szorgosan töltöttem-e a napot?
Megáldanának érte szent kezek?
— Anyám szemébe belenézhetek?!

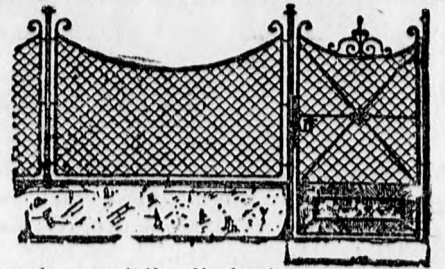
Azután buzgón tovább számolok:
— Hogy is volt máma egy és más dolog?
.. Mintha kis uram karja fonna át...
Kedvessé tettem-e az otthonát?
Talált-e bennem hő, meleg szívet,
Amelyhez és nem amelytől siet?
Gondjában, bánatában részt veszek?
— Szemébe bátran belenézhetek?!

És visszaneztek napjaim során.
Ilyenkor kell ezt, idején korán
Megvizsgálni helyem megálltam-e?
Istenke boltjában beváltam-e?
Van-e haszon és nyereség elég. —
A kapott kincs új kincset gyűjt-e még?

Ha kinyílnak majdan a kék egék:
— Isten szemébe belenézhetek?

K. TÓTH LENKE.

Horganyzott drótfonatok kerítéseknek,

Vaskapuk, vasajtók, diszkerítések, sodronyszövedetek minden célra. Malmoknak foszforbronz-sodrony szövedetek a drága svájci selymek helyett. — Sodrony ágybetétek a legolcsóbban beszerezhetők

BOZSAK MIHALY sodronyárugyárában
Oradea, Str. D. Cantemir No. 57.
Arjegyzék ingyen.

a gyár kapujától a munkahelyéig ér, szolgálnak lenni és megfogyni és megörnyedni a falatért, amit hazavisz, aminek talán csak az ötöde az övé, talán csak a kenyér és a krumplín nőnek a gyerekek...

Ott ült mellettem a zsákkal, arcán a szegénység megszentelt jeleivel, a szemében zavar volt s az egész teste csupa kényelmellen szöglet. A szegényember. S én körülnéztem az új gúnyámban — hat éve nem nézhettem így körül az életemben, csak rohantam és akartam és gyözködtem és hazudtam és törtetem — s láttam, valahogy elvesztettem a boldog, eleven és született magam, bitang lettem, rosszindulatú, ellenséges, mint a többi ember, fásult, önző és kegyetlen és oly irtózatossan magányos, mint a pusztá közepén egy naptól szikkadt kő s láttam: milyen idegen vagyok itt! Hat év alatt hogy elidegenedtem az emberektől! Mennyi hazugság lehet bennem, mennyi szemét megalakult rakhattam hegygé a jómódú életért, mennyi csalást, mennyi hamisságot, mennyi öszintétlenséget, hogy így elvesztett belőlem a spontán szeretet s mert most jól megy nekem, elárulom a szegénységet, amelyből talán minden köszönhetek. S kérdeztem magam, boldog vagyok-e s láttam: nem vagyok boldog a legszebb örömeimben se, mert hat esztendő alatt elvesztett belőlem a derű és folyton keserű a szájam íze. Kérdeztem, örültem-e s láttam: hat év alatt igazán alig-alig örültem, mert sohase tudtam az anyag hájszolásában egészen elfeledkezni magamról és nem tudott az életem olyan lenni, mint az imádság. Mert új ruhák mellékélcéljai kötöttek le és új cipők garáza örömei hájszóltak. Mert szekrényeket építettem, ágyakat, lakást és külső tisztességet s belül magamra hagytam magam, mint a gazdátlan ebet. Mert mikor meg kellett volna állnom, nem álltam meg és mikor szenvedést kellett volna vállalnom, nem vállaltam, hanem kibújtam alóla és elárultam magam. Nap-nap, hét-hét, év-év után. S míg nőttek mellettem a szekrények, az ágyak, könyvek tömegei, állványok, párnák, képek, szobrok, szőnyegek, magam, aki vagyok, csak egyre távolodtam az embertől, ahelyett, hogy közelebb kerültem volna hozzá, mert nem az emberért hájszóltam magam, hanem az építésért. Hogy épp ezért minden, amit adtam, csak látszat s minden, amit kaptam, csak kapzsiság és érdem nélkül való, nincs alapja, minden körülöttem a levegőben lebeg s ha igazság van, összeomlik egy szép napon s elküldi minden vétkem, amelyből vétettél. Hogy az életem s talán mindenkié — hazugság s innét a boldogtalanságunk, a szánk keserűsége, a szörnyű aberrációk, amelyekben szenvedünk a szenvedés értelme nélkül s hogy a gazdagságunk, a falatjaink, a kicsalt lakásaink, a vasalt ruháink, minden, amit elértünk, a mi büntetésünk, amelyekben elvesszük a tetteink jutalmát, mert csak ennyit érdemelnek. Hogy néztem a szegényembert ott, az volt az érzésem: ki kell megint kerülni az utcára s mindent, de mindent becsületesen újra kezdeni, hogy nyugalmunk lehessen, békének, tisztaságunk, hogy ne kelljen szégyelni magunkat és méltón érhesünk hozzá a szegényember arcához, aki krumplit visz haza az ölében.

Mert ott volt a Jézus a szegényember arcán s én megrúgtam a zsákját, hogy be ne piszkítsa az új nadrágotam.

IDŐK SODRÁBAN

A zöld határ, Észak tűzfészke

írta: Rády Elemér

Az ausztriai események még alig zajlottak le s a világtörténelmi jelentőségű változásokat még alig tudtuk felfogni, Európa egén máris újabb konfliktus felhői tornyosultak. Amikor Lengyelország Litvániának megküldötte keményhangú ultimátumát, az európai közvéleményen megint végighullámozt — épügy, mint egy hét előtt, amikor a német csapatok átlépték Ausztria határát — a háborús összeütközés réme és mindaz, ami ma egy ilyen konfliktusból következhet.

Amikor Lengyelország lépéséről a világ tudomást szerzett, sokan nem is tudták, hogy miről van szó, nem tudták, hogy a lengyel ultimátum tulajdonképpen egy hosszú évek óta tartó viszály nyílt kirobbanása, egy olyan viszály, amely mögött igen fontos hatalmi érdekek húzódnak meg. Az elsőrangú érdekelt természetesen maga Lengyelország és Litvánia, de közvetve Németország és Oroszország is érintett államok.

Litvánia és Lengyelország harca tulajdonképpen Vilna birtokáért folyik s a küzdelem gyökerei messzi évszázadokkal húzódnak vissza a múltba. A mai küzdelem pedig tizennyolc év óta, csaknem a két ország megalapítása, illetve újjáalakulása óta folyik, szakadatlanul, nem eszökkenő elszántsággal, hol a fegyverek erejével, hol a diplomácia finomabb eszközeivel. S ki tudná megmondani, hogy most, amikor az ultimátum után ez a küzdelem befejezettnek látszik, tényleg végleg megszűntek-e azok az ellentétek, amelyek a két testvérnépet szembeállították.

A litvánok és a lengyelek ugyanis rokonok s ezt a rokoni kapcsolatot több évszázados sorsközösség is megpecsételte. Litvánia és Lengyelország évszázadokon keresztül egy ország volt. Nagy Lajos leányát, Hedvig lengyel királynőt Jagello litván nagyherceg vette feleségül és így Lengyelország királya lett. Lengyelország erre tulajdonképpen a litvánok uralma alá került s az egyesült lengyel-litván birodalom ekkor érte el fénypontját. Határai a XIV. században Wytanios lovag alatt a Balti-tengertől a Fekete-tengerig nyúltak s Európa egyik leghatalmasabb birodalma volt. A litvánok hatalma azonban lealudozott, a két ország uniója azonban továbbra is megmaradt. De a lengyel birodalomra is egyre nehezebb napok következtek. A hatalmas orosz imperium kivetette karmait a Balti-tartományok felé, mert a nagypéteri politikája egyik saroklatos tétele az volt, hogy aki a Baltikum birtokosa, az hatalmában tartja a nyugat felé vezető kaput is. A orosz medve előbb a kis Litvániát kaparintotta meg, majd később Lengyelországra is sor került.

A két ország csak a világháború után nyerte vissza szabadságát, de az egykori rokoni kapcsolatok ekkor már mindkét részről elhomályosultak. Sőt olyan ellentétek merültek fel, amelyek teljesen lehetetlenné tették a jó szomszédi viszonyt. Litvániának ugyanis azt a szerepet szánták, hogy Oroszországgal szemben ütköző állam legyen s ezért határait lengyel-litvák területen húzták meg. Lengyelország ezt a lépést nem fogadta el szó nélkül, hanem 1919 április 19-én elfoglalta az új Litvánia fővárosát, Vlnát. Mindez akkor történt, amikor a lengyel csapatok a megvert szovjet hadsereget szorították vissza. Ekkor Litvánia Lengyelországgal szemben barátságtalan magatartást tanúsított, a lengyel csapatokat és a fegyvertárgyakat nem engedték át Litvánián s a lengyel szabadságmozgalom emiatt sokat szenvedett.

A békeszerződések később Vlnát a litvánoknak ítélték oda s a lengyelek ki is űrítették a várost és környékét, de néhány hónap múlva zeligorski tábornok csapatai ismét megjelentek és megszállták a litván fővárost. A lengyel-litván ellentét azóta is megszakítás nélkül, a konfliktusok egész sorozatán keresztül, napjainkig húzódik s Litvánia tagadhatatlanul Észak tűzfészke. Litvánia ugyanis nem volt hajlandó lemondani Vlnáról, alkotmányában Vlnát jelölte meg fővárosául. De ugyanúgy ragaszkodik Vlnához Lengyelország is, amely a „litván fővárost“ ősi lengyel városnak tartja. És még egy érzelmi szempont is van: Lengyelország újjáteremtője Pilsudszky marsall itt született 1867 március 19-én, az ultimátum előtt kerekén 71 évvel.

Litvánia kétségbeesett harcot folytatott Vilna visszaszerzéséért. Előbb diplomáciai úton kísérlete meg, hogy vélt jogait érvényesítse. A nagykövetek tanácsához, majd a népszövetséghez apellált — eredménytelenül s amikor látta, hogy mindez hiábavaló, valóságos közelharccá fajult az ellentét. A kis ország a maga két és félmillió lakosával nem foghatott fegyvert a hatalmas harmincegymillió lakossal bíró Lengyelország ellen s 22 ezer főnyi hadseregét hiába állította volna szembe a 270.000 főnyi lengyel hadsereggel. Más eszközökhöz nyúltak ugyan, de a helyzet a két ország között nagyon is hasonlított a valóságos hadiállapothoz.

A litvánok első dolga az volt, hogy teljesen megszakították a kapcsolatot Lengyelországgal. A határon három kilométeres hosszú sámban felszakították a Kaunas—Vilna közötti vasútvonal síneit, megszüntették a telefon- és távíró-forgalmat s aki ma, mondjuk Vlnából az alig néhány kilométernyire fekvő Kaunasba akar utazni, annak előbb tizenkét óras úttal Rigába kell mennie s csak innét utazhat tíz óras úton Kaunasba. A távíratokat is csak Rigán keresztül közvetítik s a telefonforgalom is nagy nehézségekkel csak így oldható meg.

A Kaunas—Vilna-i vasútvonal sínein nem futnak vonatok s hosszú évek alatt fű nőtte be a töltést, hatalmas bokrok és fák sarjadtak a sínek között. Ez a hírhedt „zöld határ“, amely az európai diplomáciának tizennyolc év alatt annyi gondot és bajt okozott már. De nemcsak a vasútforgalom szünetel, hanem az egész litván-lengyel határ le van zárva. Rokonok, ismerősök egyik községből nem mehetnek a másikba s ha valaki mégis megkísérel az átszökést, életével játszik: a litván határőrök fegyvereinek ropogása nem egy éjszakán jelezte, hogy az ádáz harenak újabb áldozata van. Ezt a lehetetlen helyzetet csak súlyosbította, hogy a határ mentén Litvániában is igen sok lengyel él (Litvánia lengyel nemzetiségű lakossága

Mindenféle növény, amire a gyümölcs- és bortermelőnek kis- és nagy kerttulajdonosnak és kertkedvelőnek szükség van, szép és képes árjegyzékünkben megtalálható és legjobb minőségben kapható kiterjedt hírneves telephelyünkben — A tavaszi szállítás megkezdődött. Aki megbízásának idejében való elintézését óhajtja, rendeljen jókor.

Ambrosi, Fischer és Társa
Aiad, Jud. Alba

Nagypénteki szentsír-Corpusok

a legszebb kivitelben kaphatók:
keményöntvényű terralit anyagból, természetű színezéssel, 100 cm. hosszú . . . Lei 7200.
122 cm. hosszú . . . Lei 9400.
Tiroi faragású, fából faragott szentsír Corpus természetű színezésben, 115 cm. hosszú . . Lei 7200.

Ugyanott összes kegytárgyak és templom berendezési tárgyak kaphatók:

„MISSIO“

Timişoara I., Lonovics u. 4.
Püspöki palota.

200.000 lelket számlál), akik így végleg el lettek vágya határon túli rokonaiktól.

Csodálkozhatunk-e, ha ilyen viszonyok között a helyzet végleg elmérgesedett. Lengyelország több kísérletet tett valami modus vivendi megteremtésére, de a litván kormányok mereven elzárkóztak. Pilsudszky marsall 71-ik születésnapján, úgy látszik, Lengyelország végső lépésre határozta el magát. Így született meg az ultimátum, amelynek a litván kormány kénytelen volt magát maradék nélkül alávetni s meghajolni a lengyel követelések előtt. Néhány hét múlva tehát Lengyelország és Litvánia között helyreáll a normális viszony, a „zöld határ“ megszűnik s megindul a vasúti forgalom a közel két évtizede elhanyagolt, cserjével benőtt síneken . . .

De vajon végleg elintéződött-e ezzel a lengyel-litván ellentét? A litván kérdés ma is hatalmas érdekek ütközéspontja, amit csak súlyosbít az, hogy Litvánia immár egy évtizede elhibázott politikát folytat. Litvánia volt az első állam, amely már 1926-ban szoros kapcsolatot tart fenn a szovjettel s egész politikai vonalvezetésén meglátszik a szovjet-diplomácia erős befolyása. Az egész keresztény világ felháborodása kísérte azt a brutális katolikus üldözést, amit Litvánia — nyilván bizonyos keleti befolyásokra — évekkel ezelőtt inaugurált. És ott van végül a Memel-kérdés is, amely közel két évtizede állandó felborulással fenyegeti az európai egyensúlyt s áthidalhatatlan ellentéteket váltott ki Németország és Litvánia között.

A litván kérdés tehát a lengyel ultimátum teljesítése után sem juthatott nyugópontra. Beck lengyel külügyminiszter szerint a lengyel szenátusban ezt mondta: „A litván nép saját államot alkotott s ez jogában állott éppúgy, mint az, hogy saját tetszése szerinti politikát folytasson, — feltéve azonban, hogy valóban a saját politikájáról van szó.“ De, aki ismeri a szovjet litvániai befolyását, az kétkedve fogadja azt, hogy Litvánia valóban „saját politikáját“ fogja folytatni. Ez az egyik ok, amiért nem tulságosan hihetünk a litván kérdés megoldásában.

A másik ok: Lengyelország és Németország egyre erősödő barátsága. A lengyel-német viszonyt ma a danzigi korridor ügye veszélyezteti egyedül. Ezt a kérdést mindkét állam igyekszik majd rendezni s a megoldás csak az lehet, hogy Lengyelország másutt kap kivezető utat a Balti-tengerhez. Ez a kivezető út azonban csak Litvánián keresztül vezethet. Németország egy ilyen megegyezést a Memel-kérdés megoldása s a nemzeti nemetség visszaszerzése érdekében is szívesen venne. Ezek tehát azok a megoldatlan problémák, amelyek következtében nem igen hihetünk a litván kérdés végleges rendezésében.

A zöld határ ugyan megszűnik, Kaunas és Vilna között megindul a forgalom s a tizennyolc év óta rözsdásodó síneken néhány hét múlva már robognak a litván és lengyel vonatok. De vajon mikor robban ki egy új litván-lengyel, vagy litván-német ellentét — nem tudjuk. De nem vagyunk túlzottan pesszimisták, ha egy ilyen konfliktus kitörését politikai kombinációnkba bealkulóljuk.

Milyen módon könnyítsünk a fájdalmakon

A tavasz közeledtével a lábak érzékenysége okozódik. A tyukszemek nyílnak, a fagyások elviselhetetlenül fájnak, viszketnek. A bokák, a lábak beledagadnak a cipőbe, a bőrkeményedések szörnyen kínozzák az embert és mindezek általános levertséget okoznak.

Egy csapásra megszabadulhat a lábak kínzójától

Szakemberek véleménye szerint elegendő, ha egy liter meleg vízben felold két kanálnyi valódi Szent Rókus lábsót. Csodálatos megkönnyebbülést fog azonnal érezni. Egy percig sem fog tovább szenvedni. Aztassa lábait a jótékony Rókus-sós fürdőben. Érezni fogja tényleg lábaitban a vér gyorsabb keringését, mely eloszlatja a fáradtságot. A milliónyi oxigénbuborék kellemes zsi-bongással veszi körül a fájó részeket, gyógyítva gyorsan a felfröszéseket. A Rókus-só behatol a pórusokba, a tyukszemeket annyira megpuhítja, hogy kézzel könnyen kiemelheti őket. Minden gyógyszerárban 10 leiert már kapható. Szerezze be még ma a valódi Szent Rókus lábsót.

Néhány szó egy irodalmi estélyről...

Brasov. Saját tud. Az itteni római katolikus Nőegylet neve alatt tartották irodalmi estélyt tegnap este a Honterus gimnázium dísztermében. A Magyar Dalárda férfikara a Nemzeti himnusszal nyitotta meg a műsort, majd dr. Fábriánné Beer Ilona, az estély rendezője köszöntötte a kevés számú érdeklődőt. Ugyancsak ő adta elő „Álom és valóság” és „Muzsák” című verseit. A dalárda Lavotta Hoppe „A reményhez”, Antonu Ileana énekesnő pedig Tosti „Szerenád”, Arditta „Parla” és Massanet „Elegia” c. műveit énekelte. Nyírő József „Az öreg ház” elbeszélését olvasta fel. Szalay Mátyás „Az ügyvédkisasszony” és „A minisztráns” című verseit adta elő. Antonu Ileana énekesnő Pap Jánosy Ferenc zongorakísérelével román népdalokkal, Verdi „Traviata” áriájával és Tauber „Vogel im Wald” c. dalművekkel szerepelt. A műsort a Magyar Dalárda Kacsó Pongrác „Amerre én járok” és Zimay „Megkérdeztem a virágtól” c. dalokkal zárta be. A magas színvonalu estélyel kapcsolatban kellemetlen igazságokat kell leszögezni. Jóllehet magasak voltak a helyárak, de ez csak kis mértékben lehetett ok arra, hogy a nagyközönség távol maradjon. Valamennyi fellépő szereplő olyan kiforrott egyéniség és elismert név, hogy külön akármelyik önálló estélyen is nagyobb érdeklődésre számíthatott volna. Ilyenkor látszik meg, hogy közönségünk nincs sem megszervezve, sem egyénenként ránevelve az irodalom és művészet iránti érdeklődésre. Ez az estély is nagy szegénységi bizonyítvány volt a mai közönség egy részének passzív magatartásáról, amely minden érdeklődéstől elzárkózik.

A legújabb szentírás kiadás

ŐSZÖVETSÉG. I—III. kötet Vászonkötésben 1080 lel.
UJSZÖVETSÉG I—II. kötet Vászonkötésben 360 lel.

Kapható könyvosztályunknál

EURÓPAI ARCÉLEK

PAUL BONCOUR, francia külügyminiszter

Franciaország — a nemzetközi sajtó megállapításai szerint — most éli ujkori történelmének legnagyobb válságát. Az országban hiányzik az egység, a kormányhatalom látszatra erős és nagy, de ténylegesen habozó, késelekedő, szenvedélyektől és kicsinyes szempontoktól elvakított párt kezében van, amely a hatalommal élni nem tud, de másokat sem akar tartósan részeltetni benne. Pártérdek és párt szempontok viharadul a francia közéletben, a nagy nemzeti érdekek elsikkadnak ebben a kakofonikus zürzavarban. A hadsereg erősen filtrált, Moszkva csápjai, propagandája már ide is eltalált. Ez a Moszkvával szőtt szövetség s másoldalról Anglia új elszigetelődései politikája tragikomikus és felemás helyzetbe hozta a francia külpolitikát, amely képtelen kiszabadulni a háboruutáni külpolitikai szemlélet körbe-körbéléséből, képtelen új elhatározásokra, vagy legalább is ahelyett, hogy a józan megoldásokat választaná s így például egyengetné a kibékülést Olaszországgal, a meg egyezést Németországgal s a politika közös ut elvét vállalná az angol-francia viszonylatban, olyan gesztusokkal és akciókkal próbálkozik, amelyek a közeli háboru veszélyét rejtik magukban. Egyebek közt csak utalunk arra a tervre, amely a közeli napokban merült fel, de szerencsére sietve visszavonult fujtak vele kapcsolatban: a spanyolországi francia befolyás biztosítása érdekében spanyol nemzeti országrészek megszállása. Azóta már felmerült egy másik, hasonlóképpen torz terv, Kataloniának Franciaországhoz való csatolása. Remélhető, hogy ez is csak terv marad és nem erőltetik kivételét.

Kétségtelen: Franciaország külpolitikailag rendkívül szerencsétlen helyzetben van. Helyzete — legalább is pillanatnyilag — a teljes izoláltság benyomását kelti. Keleti oldalán az Ausztriával megerősödött és megnagyobbodott Német Birodalom tele vitalitással, erővel, lendülettel s új tervek iránti fogékonysággal. Déli határán a nacionalista Spanyolország a győzelem lázában hűséges barátjaként a fasiszta hatalmaknak, amelyek feltámadásában és hősi harcokban segítettek óvták és védelmezték nemcsak bent az országban, a moszkvai pártfogás alatt működő köztársaságiakkal szemben, hanem a nemzetközi politikában is, amikor hősi harcainak legitimizálásáról volt szó. S végül ott van délkeleti határán a fasiszta Olaszország, amelytől tudatosan eltávolodott s minden hívásra, biztatásra s baráti kérésre sem volt hajlandó visszatérni oldala mellé. Nem szabad elfeledkezni azonkívül arról sem, hogy Anglia — mint említettük — mindinkább visszatér a hagyományos angol vonalra és nem engedti magát erőszakkal belekényszeríteni az őt nem érdeklő európai ügyekbe, de arról sem, hogy a szovjet, Franciaország szövetségese, ma nem az a katonai hatalom többé, mint a multban volt. Ezt éppen eléggé bebizonyította legutóbbi lengyel-litván viszályban tanusított magatartása.

Ebben a távolról sem rózsás helyzetben a volt külügyminiszter, Delbos a klasszikus hagyományokhoz tartotta magát és igyekezett mindenfelé jóviszonyt fenntartani. Távozását így nemcsak a Franciaországgal baráti kapcsolatban álló országokban, hanem a francia politikával szembenálló országokban is őszinte sajnálkozással vették tudomásul. Delbos érdeme volt a spanyol benemavatkozási politika diadalrajutása s a lehetőségek határáig való betartása. Vajjon mit hoz utóda, Paul-Boncour, a mostani külügyminiszter? Milyen politikát igyekezik követni, illetve, ennek a szigoruan hagyományos francia külpolitikának milyen új értelmezést és új árnyalatokat ad diplomáciai gesztívál? Megvalljuk, az a rövid idő, amióta Paul-Boncour a Quai d'Orsay-n székel és a francia külpolitikát irányítja, arra ugyan tulságosan is rövid idő volt, hogy Paul Boncour nélkülözhetetlenségéről meggyőződhezzünk, valamint arról is, hogy Delbosnál alkalmasabb a súlyos nemzetközi feszültségek levezetésére, de ahhoz elegendő idő volt, hogy Európa lássa, hogy az új francia külügyminiszter — korához és ősz hajfürtjeihez nem megfelelően — a mérséklet helyett a tulheves lendület politikájára hajlamos.

Az alacsony termetű, ősz sörényű francia államférfi nem először vonult be az aktív francia külpolitikába. Volt már több ízben külügyminiszter, egyszer még miniszterelnök is. De mintha akkor kevésbé lett volna ennyire harcias, ennyire támadó... vagy pedig tán akkor az idők voltak annyira mások, hogy ez akkor természetesnek tűnt? Paul-Boncour a francia délvidek szülőtte. Életkorát tekintve, biztosan nem tudni, mert ez a francia politikus mindig féltékenyen titkolta valódi életkorát. Valószínűleg 50 és 60 év között van. Fehér haja ellenére fiatalos arc, fiatalosan csillogó szem tekint a nézőre, amelyet töretlenül hagytak az elmúlt évek politika küzdelmei. De töretlenül hagyták az ifjokor és a kezdő férfikor nehéz küzdelmei és életharcai is, amelyekben Paul-Boncournak része volt eléggé. Szegénysorsu családból származott, de tehetségével hamarosan feltornázta magát. Iskoláit elvégezve a jogi pályára ment, ügyvéd lett s ragyogó szónoki tehetségével s ügyes érvelő és védői tevékenységével csakhamar kiterjedt klientúrára tett szert. Az ügyvédi működéssel egyidejűleg politikai szereplésre is kedve támadt, képviselővé választották, tulzotlan baloldali elveket vallott, sőt némileg a kommunistához állt közel. A háboru után a radikális párthoz közeledett, majd a szocialista és a radikális párt között álló pártcsoportot hozott létre, amely a szocialista unió nevet viselte. Mikor a baloldali kartell uralomra jutott a huszas évek elején, Paul-Boncourt is meghívták a kormányba.

Kezdetben a népszövetségi francia delegáció egyik vezetője volt, majd ő vette át a delegáció vezetését főmegbízotti rangban. Ismeretesek a Népszövetség fénykorából való felszólalásai, amelyekben nagyszerű ékesszólással fejtegette Franciaország álláspontját és az egyes nemzetközi kérdésekben kifejeztedett véleményét. Közben volt két ízben külügyminiszter is, egyszer pedig rövid ideig a miniszterelnöki teendőket is intézte. A harmincas évek elején politikai pályafutásában törés állt be, egyelőre távoznia kellett az élről. Továbbra is a politikai élet előtérben álló szereplője maradt, bár ritkán szólalt fel a kamarában s ügyvédi működését igyekezett minél szélesebb körre kiterjeszteni. Az utóbbi időben több ízben felbukkant a neve s külügyminiszternek is kombinálták arra az esetre, ha a szocialisták ki akarnák szélesíteni a néppfrontot. Ezekben a hírekben azonban, ugy látszik, Paul-Boncour hitt a legkevésbé, mert még néhány nappal külügyminisztersége előtt is úgy nyilatkozott, hogy belátható időn belül nem gondol aktív politikai szereplésre. Ennek azonban éppen az ellenkezője történt, Paul-Boncour. Chautemps meghiusult kormányzása után Blum, a balul kiűtött szocialista kísérelt elindítójának második kormányában Delbos kiszorításával megkapta a külügyminiszteri tárcát. Mindjárt tárcavállalása kezdetén elterjedt a híre, hogy radikális lépéseket tervez a spanyol ügyben. A hírek makacsul tartották heteken keresztül magukat s napról napra új tápot kaptak a francia sajtóból. Paul-Boncour legutóbb nyilatkozatot tett, amelyben szinte mértéken felül hangsúlyozta, hogy a helyzet komoly és súlyos s a francia külpolitikának minden eszközt meg kell ragadnia a korszerű cselekvésre.

Mindenesetre nagy érdeklődéssel varja egész Európa közvéleménye, milyen lépéseket tervez a francia külügyminiszter a nyugtalan helyzet lecsillapítására vagy növelésére. Csitit és nyugtat-e, mint Delbos, háborut vagy békét készít-e elő, vagy pedig, mielőtt bármelyik irányban mélyebb tevékenységbe kezdene, egy rövidéletű kormánytal távozik ismét a francia politika első vonalából? A közeli napok, sőt hetek erre határozott és félreérthetetlen választ adnak majd.

CSISZAR BELA

* Ülőfoglalkozásu egyének, akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek, vegyék a természetes „Ferenc József” keserűvizet egy pohárnyi napi adagokban, esetleg kissé felmelegítve de mindig reggel éhgyomorral. Kérdezze meg orvosát.

Palesztina világbonyodalma

Írta: dr. Johannes Gabriel egyetemi tanár (Bécs)

Az ismeretes Balfour-nyilatkozattal Anglia megnyerte a zsidók rokonszenvét. A „Tudósító Iroda” 1918. december 12-én jelentette Londonból, hogy a világbékeértekezleten a zsidók Palesztinára való joguk elismerését és egy 25 évre szóló angol protektorátus tervét akarták keresztül vinni. A protektorátusi terv fölvetésével első ízben jutott kifejezésre Anglia titkos gondolata; mert amire ő törekedett, az tulajdonképpen olyan Palesztina, ami se nem az araboké, se nem a zsidóké, hanem — az angoloké. A szövetséges hatalmak minisztereinek san-remoi értekezletén, 1920. április 25-én valóban meg is kapta Anglia a Palesztina feletti mandátumot. 1922. július 24-én a Népszövetség végérvényesen jóváhagyta Anglia mandátumát. A Balfour-nyilatkozatot fölvették a mandátumban.

Az első összeütközés után a vallásháború.

Csakhamar megtörtént az első összeütközés az arabok és zsidók között. Már 1920. áprilisában, — mely különösen kritikus hónap, a Pesach, illetve a Nebi-Musa ünnep miatt — kitört Jeruzsálemben a zavargás, mely öt zsidó és négy arab életébe került. A következő évben Jaffában robbant ki az összeütközés, amelynek 48 arab és 47 zsidó esett áldozatul. Nagy izgalmat keltett az arabok körében, amikor 1925-ben lord Balfour a zsidó egyetem megnyitására Jeruzsálembé érkezett. Ha akkor nem is került sor vérontásra, az arab általános sztrájk elég érthetően megmutatta a lakosság hangulatát. Az 1926-tól 1928-ig terjedő idő aránylag nyugodtan telt el. A zsidó bevándorlók száma nem volt túlságosan nagy, s az arabok ezzel még nem is jártak rosszul, mert a föld ára például Palesztinában a sziriai árak ötszörösére emelkedett és azt hitték, hogy a zsidó „roham” rövidesen véget ér.

1928-ban, a zsidó hosszúnapon (szept. 24.) súlyos esemény jött közbe a „panaszok fala” miatt. A zsidók a mohamedánokhoz tartozó téren sorompót állítottak fel s ezzel a státus-quot megsértették. Miután a „panaszok fala”, a „Haram-es-Serif”-nek, a mohamedánok szent terének a külső fala, a zsidók eljárását úgy bírálták el, hogy az támadás a szentség ellen, s első merész, kihívó kísérlet arra, hogy az izlam szentség helyébe ismét zsidó templomot emeljenek. Ezzel az eddig inkább nemzeti alapon mozgó harc a zsidók és arabok között most vallási jellegűvé vált, ami által még elkeseredettebbé vált. Az a férfi, aki a zsidók eljárásának vallási jelentőségét különösen kihangsúlyozta és aláhúzta, a palesztinai politikában a háború utáni időkben nagy szerepet játszó jeruzsálemi főmufti Hag Amin el Hosseini volt.

Hag Amin el Hosseini, erős, tagbaszakadt férfi, a legjobb férfikorban, vörös, dús szakállal és vastag alsó ajakkal, — Hosseinből, Ali fiától, a próféta vejétől származik. Kezdetben az angol mandátum elleni mozgalom miatt elmenekült Palesztinából, majd Sir Herbert Samuel, Palesztina első angol főbiztosa, megengedte neki a hazatérést és 1922-ben megerősítette jeruzsálemi muftivá való megválasztását. Habár mint mufti, a többi muftival egyenrangú volt, mint a nagykiterjedésű mohamedán alapítványok igazgatóságának elnöke, s különösen, mint a mohamedán nagytanács elnöke jelentős és a többi mufti hatáskörén messze túlemelkedő helyzetet vívott ki magának, úgyhogy őt általában főmuftiként jelölik meg. Tekintélye nemcsak a mohamedán, hanem a keresztény lakosság előtt is igen nagy, amihez személyes tulajdonságai, szeretetreméltósága is hozzájárulnak.

Ez az Amin el Hosseini nemcsak hogy azonnal tiltakozással élt az angol királynál és a Népszövetségnél a panaszok fala elleni zsidó támadás miatt, hanem Jeruzsálembé általános muzulmán értekezletet hívott össze és azon nyomatékosan szikra szállt annak érdekében, hogy a Haram-es-Serif terének szentségét más országok mohamedánjainak is emlékeztetébe idézzék. Az országban a hangulat egyre ingerültebbé vált. 1929-ben jött a hebroni, jaffai és safedi vérfürdő, amelyeknél helységeként több, mint száz arab és zsidó vesztette életét. Hogy a nyugtalanságok főként vallási jellegűek, mutatja az a körülmény, hogy a zsidók által megölt arabok között

egy imam is van, s hogy a zavargások során egy jeruzsálemi mecsetet és egy hebroni zsinagógát is megszenteltelenítettek. A fölkelés gerillaharcba csapott át, ahogyan az Palesztinában szokásos: mindkét fél kölcsönösen kimondta egymás ellen a gazdasági bojkottot; kiváló személyiségeket ismeretlen merénylők meggyilkoltak; narancsligeteket kiirtottak; az ellenfél állatait megcsönkítették.

Az arabok az angol hatóságok ellen fordulnak. Anglia tervet készít Palesztina felosztásáról.

Időközben a zsidók elszaporodása, akiknek bevándorlását a kormányzati intézkedések korlátozás alá vették, törvénytelen bevándorlás folytán olyan méreteket öltött, — különösen a németországi nemzeti szocialista berendezkedés óta, — hogy az arabok gazdasági létükben érezték magukat veszélyeztetve s a kormányzati hivatalok előtt tüntetéseket kezdtek. 1933. október végén véres összetűzésre került sor az arabok és a rendőrség között, ami a palesztinai angol mandátum történetében új fejezetet nyitott meg, amennyiben ezuttal már nem zsidók és arabok, hanem arabok és angol rendőrök álltak egymással szemben. Az arabok bizalma megrendült az angol hatóságok tárgyilagossága iránt: az angolokat most már a zsidók szövetségesének tekintették.

A folytatódó zsidó bevándorlás, amely már hihetetlen rekordszámot ért el, — 1934-ben a „törvényes” bevándoroltak száma 42 ezer, 1935-ben pedig 62 ezer volt — még inkább növelte az arab lakosság ellenséges hangulatát, míg néhány gyilkosság után, amelyekért mindkét felet felelőssé tettek. 1936. április 20-án megalakult az arab nemzeti tanács, amelynek vezetését a főmufti vette át. Kimondták az általános sztrájkot s még az adósztrájk kimondására is felszólítás történt. A sztrájk kitűnően működött. Általában lehetetlennek tartották volna, hogy egy nép, amelytől néhány év előtt a „sztrájk” fogalma olyan távol állott, ilyen fegyelmet tudjon tanúsítani. Csakhamar sor került a rendőrség időnkénti megtámadására sziriai és iraki felfegy-

A keresztények helyzete a zsidók és a mohamedánok között

Mielőtt áttérnénk a keresztény álláspont ismertetésére, próbáljuk meg először az arab, illetve a zsidó álláspontra közelebről rávilágítani.

A zsidók arra hivatkoznak, hogy ők a maguk birtokait magas vételárakért szerezték meg. (Utaltunk már arra, hogy a földárak Palesztinában ötször olyan magasak, mint a szomszédos Szíriában). Mondják még a zsidók, hogy ők senkit sem kényszerítettek földje eladására. Viszont sok zsidó pénz folyt be Palesztinába s ezekből — például — utakat építettek, amelyek az araboknak is hasznára válnak. Végül: az ország a zsidó bevándorlás folytán lényegesen föllemelkedett; a rosszul megművelt szántóföldek és parlagon heverő ugarok helyett egy szívet-lelket fölvidítő, virágzó ország terül el most a zsidó földön.

Az arabok ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy az egyszerű nép, mely szinte a gyermekhez hasonlítható, a pénznek nem tudott ellenállni, anélkül, hogy tisztában lett volna annak értékével. Mit használ azonban az arabnak

Husvét Olaszországban

a C. I. T. különvonatával

Április 20 — május 2

Venezia,
Fiorenza,
Róma,
Napoli

Lei 8.500

Jelentkezési hely: Oradea „EUROPA”
Banca Dacia, Bulv. Regele Ferdinand 9.

vezert önkéntes csapatok részéről. Ghazi iraki királyhoz és Ibn Saudhoz, Hedzsasz uralkodójához követeket küldtek. Hat hónapig tartott a sztrájk, mely ezuttal nem helyi jellegű volt, hanem az egész országra kiterjedt.

Közben Anglia Earl Peel vezetése alatt bizottságot alakított, melynek feladata az volt, hogy a palesztinai helyzetet tanulmányozza és az ország megbékélése érdekében javaslatokat dolgozzon ki. A bizottság 1936. november 11-én érkezett Palesztinába és 1937. június 22-én az angol kormány elé emlékiratot terjesztett, mely abban csúcsosodott ki, hogy Palesztinát osszák fel az arabok és zsidók között, mégpedig olyképpen, hogy a zsidók Galileát és a tengermenti síkságot, az arabok Samaria hegyvidékét és Judeát kapják, mint Jeruzsálem, Betlehem, egy Jeruzsálemből a tengerhez vezetős folyosó és Haifa angol kormányzás alatt marad. Ezzel a felosztási tervvel mindenki elégedetlen volt. A hithű cionisták egy Cion (vagyis Jeruzsálem) nélküli cionizmust nevelésnek tartottak. Az arabok pedig szintén elvetették a felosztás gondolatát, mert hiszen mégis csak az ő országukat akarták mások felosztani! Különösen felbőszítő erőszakot tartottak Galilea elcsatolását a maga több, mint 300 ezer arab lakosságával. A legkomolyabb megfontolásra készült azonban a felosztási tervvel szemben egy harmadik népcsoport, amelyről eddig nem beszéltünk: a keresztények.

a pénz, ha annak szaporodásával a hazája elvesztése jár. Ami az eladás önkéntes voltát illeti, etekintetben rámutatnak arra, hogy például a sziriai Sursok család Jezreel síkságán nagy földterületet adott el a zsidóknak, miáltal számtalan arab béres munkanélkülivé és hazátlanná vált. Továbbá, rámutatnak az arabok arra a nagy erkölcsatlanságra, mely a zsidó bevándorlás folytán az országban elhatalmasodott. A szemérmetlen zsidó öltözködési mód elrontja gyermekeiket. Ebben az arabok a Balfour-nyilatkozat kijátszását is látják, mert a zsidóknak ez a viselkedési módja támadást jelent az araboknak az ország erkölcsi fejlődésére irányuló vallási joga ellen. Hogy a zsidó ifjúság a „végre otthon” fenséges érzésében a kantárszarat megeresztí s viselkedésében és ruházatában féltelenséget mutat, azt a királyi Palesztina-bizottságnak is el kellett ismernie. Az a körülmény, hogy az arab leányokat, akik autóbusszal a katolikus nővérek iskolájába járnak, rendőrökkel kellett kísértetni, hogy a zsidó fiatalberek tolokodásától megvédelmezzék őket — amint a szent ország egyik feltétlenül szavahihető egyházi személyisége elmondotta, — nem a legjobb fényt veti a zsidó bevándorlók erkölcsiségére.

Türelmetlenség a keresztények ellen.

Végül a palesztinai keresztények**) — akik, mint arabok, mindnyájan mohamedán néptársaik oldalán állnak, kiváltképpen, hogy az arab mohamedánok hívők, a bevándorolt zsidók pedig többnyire hitetlenek — a legnagyobb aggodá-

*) Mohamedán pap.

**) A merényletet a „fekete kéz” tagjai fényes nappal nyílt utcán hajtották végre.

***) A legutolsó népszámlálás szerint 108 ezren.

ALKONYAT

De furcsa mese-alkonyat:
aranysekéren fut a nap,
lángol az ég s minden nevet,
ölelgeti a lelketet.

A lengő fákra vér csorog,
az égen puha fátyolok,
a földön izzó köpönyeg,
varázsló tündér lépeget.

S a tiszta, fényes alkonyat
símogatja az arcomat,
suttog a szél, dalol, lobog
s ölelkeznek a távolok.

TARTALLY ILONA

lommal tekintenek Palesztina tervezett felosztása elé. A zsidóknak odaitélendő területeken ugyanis ők semmi jót nem várhatnak. A zsidó türelmetlenség már eddig, az angol uralom alatt is erősen érezhető volt. Így például egy bécsi keresztény család számára, mely Tel-Avivban akart letelepedni, lehetetlenné tették az életet. Folyton hallania kellett, hogy keresztényeknek a zsidó városban semmi keresnivalójuk nincs! Ugyanebben a városban a katolikus szerzeteseket is ismételtén kigunyolta és narancshéjjal dobálta meg a zsidó ifjúság. Mindezekon felül félni lehet, hogy a zsidóknak jutó területen a keresztények szent emlékü helyeit károsodások érik, sőt teljes elpusztulás lehet a sorsuk. Néhány évvel ezelőtt olyan esemény játszódott le Galileában, mely a legrosszabbra enged következtetni. Akkor nevezetesen egy Rutenberg nevű orosz-zsidó a Genezareth-tóból annyi vizet vezetett el a maga villamos berendezése céljaira, hogy a tó szintje két méterre szállt alá, a kisebb források többé a tavat el nem érték és elposványosodtak s a malária sulyos veszélye ült rá arra a vidékre, amely annyira szent emlékü a keresztényeknek. Az angol kormány kényszerítette Rutenberget, hogy a tó gazdasági kihasználásának ezt a módját szüntesse be. Ha azonban önálló zsidó államot létesítenek: — ki fog az ilyen üzemeknek gátat vetni?

«De az ország arab részén sem sokat remélhetnek a keresztények. A mohamedánok a keresztényeket mindig alacsonyabbrendűeknek tekintették. Ezenkívül a keresztényeknek tulságosan a jóval nagyobb mohamedán néprétegre való támaszkodása esetleg a hitük számára veszélyt rejthet magában.

Világparlament Palesztinában.

Több évvel ezelőtt az a terv vetődött fel, hogy Palesztina lakosságának parlamentet adjanak. Akkor a radikális cionista Jabotinsky-csoport vezetője, dr. Wolfgang Weisl azt a követelést állította fel, hogy ebbe a parlamentbe ne csak a pillanatnyilag Palesztinában élő zsidók, hanem az egész világon szétszórtan élő, mind a 16 millió zsidó választhasson. Anélkül, hogy ennek a kérdésnek törvényes, vagy morális jogsultságát közelebbről vizsgálják, mi, keresztények is föllálíthatnánk az ellenkövetelést: a mohamedánok és a 16 millió zsidó érdekei mellett a 300 millió katolikus és 180 millió orthodox keresztény érdekei is figyelembe veendőek. Akkor talán Palesztina az emberek nagyobb tömege számára az maradna, ami eddig volt:

A szent országot!

Bájos tavaszi bluz:

fehér kötött anyagból, amelybe kékcsíkos mellény van belekötve, ami külön trikó benyomását kelti.

Máris küldje be tavaszi kabátját, ruháját tisztítani, vagy festeni

„**COLOREX**“ Végh festődébe

Piața Regina Maria 2. — Str. Crinalului 5. — Bulv. Reg. Ferdinand 61.
Telefon 2-17. Telefon 108.

Asszonyok dolga

Divatnolesz

Az 1938-as tavaszi divat üde, friss, fiatalos. E cél elérésére minden eszközt felhasználtak a divatházak, üde, világos színekkel hangsúlyozták ki a fiatalságot, egyszerű szabással fokozták és a téli háprázatos pompájú estélyi öltözködés reakciójaként a ruhák díszítésénél is szoridót alkalmaznak.

Nézzük a vezető divatszíneket: e párs rózsaszínnel, e ködös, fátyolos kékekkel nem most lalálkozunk először. Tizenkét év előtt bukkant fel előttünk a forradalmasító két új szín: a bois de rose, a rózsaszín és a halványkék egy különös árnyalata, átütő sikert aratva. Ma ismét az a helyzet, hogy a semleges színű angol kosztümök mellett elsőrendű hely illeti meg a színes tavaszi komplét és pasztellszínű kosztümöt. E két szín egyetlen komoly vetélytársa a sárga, melynek hatalmas színkálájából minden árnyalat divatos. Természetesen — azért latin sok sötétkéket, feketét és szürkét is.

Az opportunizmus elve nem nagyon érvényesül a divatipar terén, — állapítottuk meg méla rezignációval, amikor az új komplét szabását vizsgáljuk. — Milyen célszerű volna a legtöbb nő számára a három év előtt csináltott és ma is kifogástalan állapotban levő sötétkék, fekete, szürke keppet kihatalásni a szerény mélyéből és némi modernizálás után angol szabású, egyszerű kis ruha kíséretében új tavaszi toalettként végigkorszátolni. Az óvatos divattervezők azonban gáncsot vetnek minden ilyen kísérletnek, mert a korábbi keppék a háromnegyedes hosszúságával ellentétben az új

kepp pontosan ruhahosszuságu. Miután pedig a keppett ruhahosszuságra kinyújtani a technika vívmányai ellenére sem lehet, vizont a tételt fordítva alkalmazni, vagyis a ruhát háromnegyedes kepphosszuságra lerövidíteni, folytonossági hiányok előidézése nélkül még a mai rövidszoknyás világban sem lehetséges, egyetlen lehetséges megoldás kínálkozik: még a legtakarékosabb hölgyek is kénytelenek lesznek új komplét rendelni, ha divatosnak kívánják látszani.

A divat arzenáljának hatalmas fegyverei között a plüssirozás elsőrendű klasszist jelent. A plüssirozott, guvrirozott, körül hóbarakott, rövid ruhákban a divathölgy kis iskoláslány illuzióját kelti.

Feltűnően kevés öves ruhát mutattak be. Az öveket inkább elől megkötődő szalagok helyettesítik, sokszor elütő színű selyemből, fényes, fekete kreppszaténból. Sok esetben a modellek kabátszerű szabása teljesen kiküszöböli az övet s inkább csak a kimondottan angolos jellegű ruhákhoz alkalmaznak keskeny öveket.

A világos színek előretörése aktualizálta a gyík- és kigyócipők feltűnését, mert a pezsgőszínű hullócipők hatásos kiegészítői a pasztellszínű toaletteknek. Lassanként nálunk is megkedvelték Amerika favoritecipőit: a teljesen zárt szabást s a tavaszi cipődivatban ez a vonal érvényesül. A cipők a lábfejet teljesen befedve, bokáig érnek, ismét kedvelik az oldalt kétgombos cipőt. On revient toujours...

Kisbabák szépséghibája

Sok édesanya panaszkodik, hogy kisgyermekét nem tudja leszoktatni a hüvelykujja szopásáról. Gyakran orvoshoz is fordulnak tanácsért, mert nemcsak csúnyának, hanem ártalmasnak is tartják ezt a rossz szokást.

Minden bizonyítvány sulyos szépséghiba az, ha a kisgyermek az ujját szopja, de külső segítséggel ezen nem változtathatunk. A baj okát elsősorban is lélektani alapon kell keresnünk. A legtöbb esetben a magárahagyottság, az unalom érzése váltja ki ezt a mozdulatot a kisgyermekben, aki még élénken emlékezik arra az érzésre, amikor édesanyja táplálta és ezt a hiányzó örömet pótolja azzal, hogy hüvelykujját a szájába veszi. Lassanként azután annyira megszokja ezt a vigasztalódást, hogy valósággal szerencsétlennek érzi magát, ha megakadályozzák benne.

Egészen hiábavaló minden olyan magyarázat, hogy megbetegszik, ha az ujját szopja, vagy hogy csunya és illetlen dolog, a kisgyermek mindezzel nem sokat fog törődni. Már jobban figyelj arra a magyarázatra, hogy egyszer egy szabó a nagy ollójával levágta egy ujját szopó kisgyermeknek mind a két hüvelykujját. Eleinte csak nevet ezen, de később már magát is beleképzeli, ilyen helyzetbe és elgondolkozik a dolog fölött. Ez azonban nem gyökeres segítség.

Alapjában pedig csak úgy küzdhetünk ez ellen a rossz és csunya szokás ellen, ha olyan irányban foglalkozunk vele és úgy foglalkoztatjuk, hogy észbe se jusson ujját a szájába venni. Szellemes, szórakoztató és tevékenységre szoktató foglalkoztatással érhetünk csak el eredményt.

Azoknak a gyermekeknek, akik építenek, papírost hajtogatnak, homokban vagy vízben játszanak órákon át, szóval: „komolyan és becsületesen dolgoznak” a saját arányaikhoz mérten, idejük és alkalmuk sincsen arra, hogy ujjukat szop-

ják. Idetartozik a főzőcske, a babaruhavarrás, a rajzolás és minden olyan foglalkozás, amely nemcsak idejét, hanem a kisgyermek kezecskéit is elfoglalja. Ez az egyetlen biztos és eredményes módja az ilyenfajta szépséghibák alapos kiküszöbölésének.

Hasznos tudnivalók

Puhafapadló ujszerű beeresztése. Nem kell a padlót folyton eurolni és higiénikusabb is a következő módon kezelt padló. Az előzőleg tisztított, surolt és száraz puhafapadlóra kenjünk fel egyenletesen hig enyvet, hogy a réseket is eltömítse. Mikor az enyv tökéletesen megszáradt, bekenjük padlóbeeresztő viasszal a puhafapadlót, úgy kezelhetjük a padlót, mint a parkettet, t. i. kefélhetjük.

Élelmiszerek beosztása. Különösen fiatal házasszonyok számíthatják el magukat a főzésnél: vagy nagyon keveset készítenek, vagy nagyon sokat. Tájékozásul szolgáljanak a következők: egy kacska 4-6 személynek elegendő, egy liba 6-8 személynek, egy átlagos kappan (1 kiló körül) 4-5 személynek. Egy nyul gerince és combjai 6 személyre elegendők. Hálnál személyenként negyedikilót számítsunk. Tejféből főzelékre személyenként egy evőkanálnyi, levesnek fél evőkanálnyi számítsunk.

Husfélék megőrzése légytől. A nyers húsféléket a légytől és melegtől citromlé bedörzsölése által óvhatjuk meg. A citromlé íze nem befolyásolja a hús ízét.

Tojásfehérje és sárgája megőrzése. Megmaradt tojásfehérje tányérban is eltartható. Hagyjuk a tányéron megszáradni és használatkor ki lehet belőle venni azt a mennyiséget, amelyre szükség van és azt vízzel hígítjuk. Megmaradt tojásfehérjére hideg vizet kell önteni, úgy soká e áll. Használatkor a vizet leöntjük.

Sajt eltartása nyáron. A kérés sajt nyáron is eltartható és nem szárad ki, ha nedves ecetes ruhába becsavarjuk.

Liszt értékelése. A lisztnek sem tulságos fehérnek sem szürke árnyalatának nem szabad lennie. Minél több a lisztnek a vízfelnyelő képessége, annál jobb minőségű. A jó liszt kissé sárgás árnyalatu. A jó dara egységes színű, száraz tapintású és teljesen szagtalan. A jó rizs fehér árnyalatu, áttetsző. A silányabb rizs sárgás színű.

Találkozásom a falu lelkével...

Tavaszi életképek szülőföldemről

Hazajártam a napokban pár lopott pillanatra. Hazahívott ébredező szülőföldem, az induló tavaszi erőtől duzzadó treiscaunei ébredő rögök. A föld, ahonnan kiszakadtunk, mindig fölrássít és új erőt ad. A messzeszakodt székely fiú úgy borult le a föld szélén, mint anya mellére a megtért gyermek.

— Brasóvból kiérve, kitérül a széles síkság. A vasút a közepén szeli át, a vicinális Szt. Gheorghetól a szíven víz keresztül. A széles mezők termő barázdái már ébrednek. Pajkos, meleg fuvalmú tavaszi szelek cirógatják a legyott föld rögét, mint lábbadozó betegeket. Frissítik, gyógyítgatják, élesztetik új, zsendülésre, megújuló életre, gazdag termésre. A föld roppant tavaszi ereje feszül, mint gigási erejű kamasz, kezd kibomlani az eljövendő, győzelmes életre.

Mikes szülőföldjén járunk. Az ébredő reggelben Zágón mellett, nem messze attól a helytől, ahol a székely hűség és szeretet halhatatlan lovagja, 17 évet töltött zsenge gyermekkorától újju koráig — e hely mellett zakatol, dőcög el vicinálisunk. Nem rohan rapid sebességgel a vonat, megpihenhet lelkünk és elmerenghet emlékezetünk az örök, nagy székely Büjdosó, a nagy Fejedelem fejlethetetlen hűségű iródeákja, a szelid megnyugvós írójának szülőfaluja szélén. A föld alvó lelkét lesem. Mikes lelke csap meg és tölt el. Az Istenben elnyugvó, igaz keresztényi lélek bölcsessége, amely annyiszor igazságot meg és bátorított az élet hányattatásai, reménytelenségei közepette „Törökországi Levelei” olvasásakor. Mikes Levelei voltak mindennapi „lelki olvasmányai” a minap örök hazába költözött, feledhetetlen emlékü, nagy tudósunknak, Bitay Árpádnak, aki apai ágán e földnek szülte volt.

Különböző újabb tróink legnagyobbjai mennek el meríteni, mint örök forrásból, a magyar irodalom e páratlan, remek alkotásához, amelynek nyelvét majdnem kétszáz év sem tudta elavulttá tenni, mert ma is olyan a Levelek stílusa, mint a fának frissen nyitott, úde virága, szelleme, erkölcsi tanításai pedig örökéletemek. Be jó volna, igazi lelki kenyér számba menne, ha akadna valaki, aki a halhatatlan „Leveleket” ólós kiadásban letenné e népnek asztalára, hogy megtanulja belőle a szülőföld iránti szeretetet, ragaszkodást és az igazi békés keresztényi megnyugvást. „Ugy szeretem Rodostót, hogy soha nem felejthetem Zágont. Ahova Isten lerakta a kenyerét, ott kell békétüressel megenni.” Ezek és hasonló könnyesélményű mondatok jutnak eszembe a treiscaunei síkság XVIII. századbeli nagy írójától, halhatatlan szerelmesétől annak a síkságnak, amelyek anynyi vágyódás után egyetlen egyszer látta, a „Köpenyegét”, a hegyeket Moldovába járta alkalmával, hogy azután se életében, se halála után többé soha ne láthassa viszont!...

Elmerengésemből a vonat döccenése rászól Kinézek a vonat ablakán. Friss szántás barnallik a jó, kőhajátásmíra fekvő kis magaslalon. Ott látom az öreg szántóvetőt. Fehér ökrökkel együtt ekéjével hasogatja a föld újuló testét, hogy belevesse a dúskálást rejtő magot az örök anya méhébe, a megtörtült barázdába.

A kora délelőtti tavaszi nap reá sül a föld fiának hajlott alakjára. Valami szelid glóriát vonnak a napsugarak ősz feje köré, amint megrokkantán is keményen tartja az ekeszörvét.

A kis unoka, a friss sorjádék vezet az ökrök járását, igazgatja ostaróval a drága jószágokat. A napsugár őt is körülcókolja, mint frissen nyitott virágot. Erőskacagású tavaszi igérelt...

Sokdíg látom ezt a szántóvetőt. Az utolsó barázdát is felhasította már a föld szélén. Nyakába akasztja a „magvetőt” és keresztet vetve föltekint az égre. Erős karlendítéssel indul és szórja markából, hullatja tenyeréből a gabonaszemeket. Az unoka tágranyított szemekkel bámulja az őszfehér nagyapót és zsenge lelkében magvetői szándékok ébrednek... A barázdák végén utána csinálja útokban a szent cselekedett!

detett!

Verejtéket törül ingujjával homlokáról az öreg székely. Pár pillanatra megáll és lenéz az utasszállító gőzösré... Ugy érzem, hogy az élet temetése fölött a megölhetetlen élet villog ott a napsütésben a jövendőt vető székely szántóvető alakjában... A megtartó munka és halhatatlan szellem szimbóluma áll ott s az örökké újuló élet ígérete mellől, a fényből és ragyogásból tekint le reánk...

Többen észrevettük a fenn álló győzelmes életnyilvánulást, a szívek láthatatlanul megszökni kezdnek: a csendes öröm, szelid megbékélés, az újjongó élet himnuszát zengik.

Mintha a vonat is vigabban dőcögne tovább.

... Kitérül előttünk egészen a széles síkság, mint egy kis alföld. Köröskörül hegyek koszorúzzák, lábuknál a falvak sorakoznak házaikkal, mint sokezer madárfészék. Egyik kiemelkedő hegyről szembejövően idelátszik a hűs, ezer emléket hordozó, idészó Báldnyos-vár. Csonkán is, omladékaival büszkén, magasan áll, mintha örködné a vidék szelleme fölött, nagy megmentőként, mint egy csodálatos, megkővült, végleg elpusztulni nem akaró óriás.

Már bölcsőhelyem körül jár a vonat. Közel látszik már a falum fölött, sötétzöld fenyves tövében épített Istenháznak fölfelé mutató hófehér tornya. Leszálok. Elfogódva lépek be az örök faluba, végig megyek a nagy utcán. Végül gyermekszereg játszadozik a kapuk előtt s ezüst kacagásuk elkísér és melegséggel telik meg jóle a szívem. Belépek dhátatos tisztelettel a magas, galambdúcos kapun. Már este van. Lelkek felémhajló meleg jószágát érzem s lelkem felemelkedik a csillagokon túlra...

LÁSZLÓ DÉNES.

KERESZTREJTVÉNY

13. (304. SZÁM)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		15						16					
17	18		19			20							21
23		24		25					26				27
28			29		30							31	
35				34		35		36				37	
38					39					40	41		
		42				43		44				45	
47	48				49						50		51
52		53		54			55			56	57		58
59			60			61				62			63
64					65		66				67		68
69						70				71		72	73
74					75						77		78
79						80				81		82	
								83				84	
												85	
													86
													87
													88
													89

Megjelölésnél csak a következő sorok küldendők be: Vízszintes: 1., 33., 40., 49., 59., 62., 89. Függőleges: 1., 9., 14., 36., 61.

Vízszintes sorok:

1 Gardonyi-regény. 15 Vörösmarty feleségének anyneve. 16 Lófajta. 17 Latia prepozíció. 19 Szerzetesné az „Ember tragédiá”-jában. 21 Tisztítószert. 22 Tus mássalhangzói. 23 Keleti uralkodó. 25 Magyar költő (1703-64). 26 Magyar király előneve. 27 Rag. 28 Folyó. 29 Bandi közep. 31 Kétszer, latinul. 33 Járás város. 35 E té del. 37 Varjú teszt. 38 Lerakja sapját. 40 Latin kötő. 42 Keret. 43 Kor. 45 Személyes névmás. 46 Rézsut. 47 Időhatározó, ford. 49 Vetélytárs. 51 Majdnem agg. 52 A 37. vízsz. vége. 54 10/9 kiejtve. 55 Becézett női név. 56 Férfinév. 59 Agymolekula. 62 Öszövétségi nóalak. 64 Van ilyen alma is. 65 Rózsát, latinul. 68 Trófiás mondás. 69 Angol hercegség. 70 Népvándorlási nemzetség. 71 Szeárvadás. 73 Erzékeivel felfog. 74 Női becenév. 75 Húvelyes vetemény. 76 Házi állat. 78 Nevutó. 79 Asvány. 80 Fényképezőgép-márka. 82 Belovár-Körösmezejei község. 84 Nyel közep. 85 Nem megyek el. 87 Olajfa, latinul. 89 Kempis Tamás írta.

Függőleges sorok:

1 Kincskeresők. 2 Hamis. 3 Gyomond, latinul keverve. 4 Vona ikerszáva. 5 Erős iz. 6 Olasz város. 7 Egyforma betűk. 8 Vadász igéje. 9 Színész. 10 Afrikai folyó. 11 Evan. 12 Paripa. 13 Cím. 14 Petőfi-vers. 18 Svájci város. 20 Vissza: északi dalgéjtemény. 22 Hajkorona (z = o). 24 Szerzetesi név. 27 Gazló madár. 29 Földmunkás szerszám. 31 Iuckötő. 32 Zemplénihegyi község. 34 Van ilyen só is. 36 Erkölcstan. 37 71. vízsz. 39 Kakas-

fejdisz. 41 Vágja bele! 43 Női név. 44 Basa. 48 Gyermekcseméje. 50 A „Pogányok” (Hercege Ferenc regényének) egyik alakja. 53 Van ilyen munkás is. 54 Német prepozíció. 57 Magyar király előneve. 58 A-val folyóirat a XIX. században. 60 Sarok mássalhangzói. 61 R-rel dalköltő. 62 Orosz város. 63 Vonatközö névmás. 66 Rag. 67 Gyors, átmeneti. 70 Ezt is lehet uzenni. 72 Baitának van. 75 Emlősállat. 77 Vonatközö névmás tárgyesetben. 80 Méhlik. 81 Allathím. 83 Latin üdvözlés. 85 Személyes névmás. 86 Egyforma betűk.

11. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízsz.: 1. Nem adhatok mást, csak mi lényegem. 29. Nagy dolgot csinál belőle. 70. Millőcker. Függő: 1. Nem mind arany, ami fénylik. 6. Hava-sók és sáviera

Helyesen megfejtették: Simits Erzsébet, Demeter Julia, Heltainé Szenek Olga (Róma), Gioszi Edit, Domokos János, Csibi Károly, Rác Gerő, Buszek Géza, Kovács Gizli, Kelemen Erzsébet, Klank Jenő, Pribék Imréné, Derzsy Zoltán, Sándor Gábor, Halmay Nóra, Andrassy György, Fazekas Vera, Labud István, Szabó Józsefné, dr Zakariás Elnőné, Zakariás Tibor, Zakariás I. István, Rác Lajos, Papp Mózes, Lázár Béla, Kapros Ödön, Fr. Lukács Imre, Darvas Vénáné, Buszsi Imre.

A jutalomkönyvet Kovács Gizli (Oradea) nyerte meg, elküldöttük.

LEGUJABB

Németország konkordátumát kiegészítették az Ausztriára vonatkozó külön konkordátum fenntartásával

Rómából jelentik: A „Stampa“ vatikáni jelentése szerint a Szentszék kéri fogja a német birodalomtól, hogy a Németország és Vatikán között fennálló konkordátumhoz záradékot csatoljanak, mely fenntartja a Vatikán és Ausztria közötti konkordátum rendelkezési-

nek érvényességét. Vatikáni körök hivatkoznak arra, hogy ugyanígy jártak el a Németország és a Vatikán közötti konkordátum megkötése idején, amikor a Bajorországgal és Poroszországgal fennálló konkordátum érvényességét tartották fenn.

Franco tábornok április végéig megnyeri a háborút

Akkor az olasz önkéntesek azonnal elutaznak Spanyolországhól

Londonból jelentik: A „Daily Mail“ szerint lord Perth és Ciano szombat este találkoznak újból. A megbeszélések gyorsan haladnak ugyan, de gyakorlati eredményt csak az abesszinai hódítás elismerését lehetővé tevő formula megtalálása után lehet várni. A „Daily Herald“ szerint Chamberlain biztosítékot kapott Rómából, mely szerint: 1. Franco tábornok még április vé-

ge előtt elfoglalja Barcelonát és megnyeri a háborút. 2. Az olasz önkénteseket a háború befejezése után olyan gyorsan hazaszállítják, amilyen gyorsan csak hajót lehet kapni a számukra. Ez lehetővé tenné, hogy az angol küldöttség a Népszövetség tanácsának májusi ülésén bejelentse azt az elhatározást, hogy az angol kormány elismeri az abesszinai olasz hódítást.

Harc a Blum-kormány és a szenátus között

A szenátus a Blum-kormány azonnali eltávolítását akarja

Párizsból jelentik: A kormány és a szenátus között tovább folyik a harc, de a döntő ütközet néhány nappal eltolódott. Blum, aki a kincstár hóvégi esedékességének fedezésére kilenc milliárd frankot kért a törvényhozástól, elhatározta, hogy megelőgszik a szenátus által felajánlott ötmilliárddal és a képviselőházat is

felszólítja, hogy tegye magáévá a szenátus álláspontját. Ellenzéki körökben azt mondják, hogy Blum meghátrált a szenátus előtt; a kormánypart viszont megállapítja, hogy a szenátus, mely Blum azonnali távozását óhajtotta, nem érte el célját és a miniszterelnöknek sikerült kivédenie a szenátus cselvetését.

Új kormány Litvániában

A lengyel és litván bizottságok első találkozója kölcsönös üdvözlő beszédekkel

Kaunasból jelentik: Mint már jelentettük, a litván kormány lemondott. Az új kormányt Mironas tábori főesperes alakította meg. Az új kormány valamennyi tagja ugyanabból a pártból került ki, mint az előző kabinet miniszterei. Lényeges változás tehát Litvánia politikájában nincs.

Varsóból jelentik: A lengyel és litván bizottságok péntek délután tartották első együttes ülésüket Augostovóban. A lengyel bizottság elnöke üdvözlőbeszédében kijelentette, hogy a tanácskozásokat a jó akarat szellemében akarja folytatni. A litván bizottság vezetője köszönetet mondott a barátságos üdvözlőszavakért.

Hatalmaserejtű robbanások a Magyar Földrésztársaság uradalmának gépüzemében. Sarkadról jelentik: Szombatra virradó éjszaka a Hitelbank érdekkörébe tartozó Sarkadi Magyar Földrésztársaság uradalmának gépüzemében egymásután több robbanás történt, majd az azt követő tűz több épületet elhamvasztott. A detonációt a földgáz- és oxigén-palackok robbanása okozta. De azt, hogy ezek mitől robbantak fel, még nem tudták megállapítani, a robbanás olyan hatalmas erejű volt, hogy a lakosság azt hitte: földrengés van. A kár tetemes. Valószínűnek látszik, hogy a szerencsétlenséget rövidzárlat okozta.

Állandó érintkezés a cseh és német kormányok között a szudéta-németek érdekében

Londonból jelentik: A „News Chronicle“ berlini értesülése szerint a német kormány állandó érintkezésben áll a prágai kormánnyal és a két kormány a szudétanémetek problémájának megoldására vonatkozólag tanácskozik.

Irgalmasrendi barát halálos autószerencsétlensége

Pápáról jelentik: Geling Gyula gépkocsifuvarozó pénteken Budapestről Pápra indult. Kocsijában Pécsfalvi Ireneus és Bársony Boldizsár irgalmasrendi barátok foglaltak helyet. Lábatlan község határában a gépkocsi egy oszlepnak ütközött és felborult. Páter Ireneus azonnal szörnyethalt, Páter Boldizsár és Geling Gyula pedig súlyosan megsebesült.

Három millió lengyel zsidó áttér a növényevő életmódra

Varsóból jelentik: A képviselőház — a zsidó és ukrán képviselők kivételével egyhangúlag elfogadta az állatok rituális vágását egész Lengyelországban megtiltó törvényjavaslatot. A hárommilliónyi lengyel zsidóság azzal fenyeget, hogy áttér a vegetáriánus életmódra, ha a szenátus elfogadja a törvényjavaslatot.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban“ tovább: 10 lei. Állástkeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. Az első szót minden esetben vastag betűvel szedni a nyomda.

Adás-vétel

Osorheiu
hegyen 9 hold ingatlan eladó. Dr. Borbély ügyvéd, Oradea, P. Unirii 5

Gyermekkocsi
mely, sötétkék, jókarban eladó. Oradea, Str. Take Jonescu 58.

Veszek
aranyat, ezüstöt, brilliánsot Herbst ékszeráruház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Egy
jókarban lévő üstház, zsírsütő üsttel eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 31. Gologi.

Eladó
Retul Comendatulul elején téglaház, sürgősen. Cim a kiadóban.

Eladó
magánházak, bérházak, telkek, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon: 167. szám.

Jókarban levő
fehér gyermek sportkocsi eladó. Oradea, Str. Aurel Vlaicu 29 c.

Fekete
zacó férfi öltöny, fekete férfi felöltő eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. 19. sz. Chaura.

Melegágy
ablakok és üvegek olcsón kaphatók. Oradea, Str. Vlahuta 44. Frauczel.

Eladó
2 szoba, mellékhelyiségekkel álló magánház. Oradea, Str. Pasteur 111. szám.

Különféle

1 liter
gyógyvörösbőr 14 lei Joo Lajos fűszerüzletében, Oradea, Str. Take Jonescu 24. szám.

Speciális
műstoppolást vállalok, elszakadt, molyragott, kiégett ruhákat, harisnya szemfelszedést. Oradea, Str. Duca 4. sz. Varga.

Elveszett
egy ridikül két kulcsal, Str. General Moşoiu-tól—Str. Aurel Vlaicuig. Megtaláló keretük adja be a kiadóba.

Katalin-telepi
házi szőtt árúk megrendelhetők a Szent Vince intézetben. Folyósóra alkalmas juttaszőnyegek; tavaszi kabátnak, strapa ruhának való gyapjuszövetek. Pepita szövet. Erős törülközők. Durva vászon. Finomabb vászon. Cingulus. Telefon: 612.

Tészült a Szent László-nyomda Rt. körtorgőgépen Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

4 szobás
földszintes utcai lakás május 1-re kiadó. Oradea, Calea Dorobantilor 18. szám.

Kiadó
magán villa, 3 szobával, előszoba, konyha, május 1-re. Oradea, Str. Sinaia No. 10. Colonile Nilgesz. Ertekezni I. G. Duca No. 4. Linczingen.

Butorozott
szoba, előszoba használatlaltal kiadó. Oradea, Str. Tache Jonescu 58.

Kiadó
3 szobás modern lakás Oradea, Str. Oituz 6.

Kiadó
május 1-re szép butorozott szoba, esetleg fürdőszoba használatlaltal Tudakozódni Pr. Mihai u. 6., hátul az udvarban délután 2 órától. Dénes.

Magánház
Bul. Bucureştilor 4. sz. 3 szobás május 1-re kiadó. Ertekezni: Oradea, Bul. Bucureştilor 15.

Kiadó
május elsejére utcai kétszobás lakás mellékhelyiséggel. Oradea, Str. Moldova 22.

Butorozott
szoba kiadó. Oradea, Str. Vlahuta 72.

Egyszobás
konyhas lakás kiadó. Oradea, Str. Pop Danila 7. szám.

Kapualatti
utcai butorozott szoba azonnal kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 7. sz.

2 szobás
fürdőszobás kertes lakás kiadó. Evi bér 18 ezer lei. Oradea, Str. Ciordas 46. sz. a.

Kiadó
3 szobás magánház, Oradea, Str. Barierii 5. Ert. 5-6 óra között.

Házasság

Házasság
céljából megismerkedni lehet a vidéki (özvegy) uriemberrel, aki gyermekének szerető anyát, magának gondos feleséget óhajt. Leveleket „Fiatalasszony” jellegre a kiadóba keretük.

Alkalmazás

Állást keres
a gazdálkodás minden ágában jártas, hosszadalmas gyakorlattal bíró szakember szerény igényekkel, lehetőleg gazdaságban elhelyezkedést keres. „Szerény” jellegre megkereséseket kér a Cingulus kiadóhivatalához.